

Bulletin

UNIVERZITNEJ
KNIŽNICE
V BRATISLAVE
1/2012

univerzitná knižnica
v bratislave

univerzitná knižnica
v bratislave

ISSN 1210–2016

BULLETIN
UNIVERZITNEJ KNIŽNICE
V BRATISLAVE

1/2012

V čísle:

Informácie z UKB

Informácie zo seminárov a porád

Rôzne

Kalendár akcií

O B S A H

INFORMÁCIE Z UKB

**Ako začala vychádzať obnovená povojnová
zbierka zákonov a jej slovenské znenie..... 5**
Ladislav Mikulík

**Fond judaík Univerzitnej knižnice v Bratislave – Vydania
Ústredne Židov v Bratislave v rokoch 1941 – 1944 12**
Ladislav Mikulík

**Týždeň slovenských knižníc v Univerzitnej knižnici v Bratislave
v roku 2012 24**
Táňa Popová

Exlibrisy Karla Frecha v Univerzitnej knižnici v Bratislave..... 26
Klára Meszárosová

**Najnovšie publikácie z oblasti dejín knižnej kultúry
a bibliografie vedeckých knižníc na Slovensku
za rok 2011: Spoločná prezentácia výberu 30**
Miriám Poriežová

**Vzácná návšteva zo Slovinska v Univerzitnej knižnici
v Bratislave 31**
Klára Meszárosová

INFORMÁCIE ZO SEMINÁROV A PORÁD

**Konferencia o dejinách knižnej kultúry
Der Verlagsstandort Halle und seine buchhändlerische
Vernetzung im Europa des 18. Jahrhunderts 33**
Petronela Bulková

Publikácia Vidiecke šľachtické sídla v Oravskej stolici..... 35
Miriám Poriežová

ANL+ aneb článková bibliografie nové generace 36
Jana Matúšková

**Deň výskumu knižnej kultúry a retrospektívnej
bibliografie 2012 38**
Zlatica Pytlová

32. odborný seminár hudobných knihovníkov
Hudobný kabinet UKB 1952 – 2012 39
Dušan Lechner a Emese Duka-Zólyomi

14. zasadnutie Národnej komisie pre služby
v Krajskej knižnici Karola Kmeťka v Nitre..... 40
Henrieta Gábrišová

RÔZNE

Slovenské knihovnícke časopisy na webe 43
Dagmar Kleinová, Viera Kuchtová

Nový pohľad na etiku knihovníckej profesie..... 52
Ivan Sochor, Henrieta Gábrišová

Renesančná knižná väzba: Limp Vellum Binding..... 57
Lenka Nebusová

KALENDÁR AKCIÍ

Podujatia uskutočnené v Univerzitnej knižnici v Bratislave
v 1. polroku 2012..... 60
Marcel Šustek

AKO ZAČALA VYCHÁDZAŤ OBNOVENÁ POVOJNOVÁ ZBIERKA ZÁKONOV A JEJ SLOVENSKÉ ZNENIE

Prezident Beneš a československá vláda po návrate z exilu začali svoju činnosť na oslobodenom území 3. apríla 1945 v Košiciach a tu sídlili až do začiatku mája. Vláda presídlila 6. mája z Košíc do Bratislavy, 8. mája za ňou odcestoval aj prezident. 10. mája odletela vláda z Bratislavy do Prahy, 12. mája odcestoval autom z Bratislavy aj prezident Beneš a keďže očisťovanie Prahy od posledných zvyškov nemeckého odporu nebolo ešte dokončené, strávil niekoľko dní v Brne a do Prahy sa dostal až 16. mája.

V čase úradovania na Slovensku vydal prezident dva dekréty a vláda dve nariadenia, vyhlásené v častiach 1 – 3/1945 Zb. Čiastky sú datované 4. apríla, 30. apríla a 9. mája 1945 a dá sa predpokladať, že v týchto dňoch boli aj vytlačené v Košiciach (zrejme čiastky 1 a 2) a v Bratislave (čiastka 3); neskôr boli vytlačené znova aj v Prahe s tými istými dátumami.

Exempláre Sbírkky zákonů roku 1945 v knižničnom fonde Univerzitnej knižnice obsahujú iba pražské pretače prvých troch čiastok, až na jeden neúplný ročník na signatúre 19 C 200 (Rfč.2721/61), ktorého tretia čiastka bola vytlačená v Bratislave. Podobne to je asi aj v iných veľkých knižniciach, pretože ich katalogizačné záznamy uvádzajú ako miesto vydania iba Prahu.

Obnovená celoštátna československá zbierka zákonov vychádzala od apríla 1945 do júna 1948 iba v češtine pod názvom **Sbírkka zákonů a nařizení republiky Československé**.

Zákonom č. 214/1948 Zb. z 21. 7. 1948 (uverejneným v čiastke 75 z 8. 8. 1948) bolo vydávanie celoštátnej zbierky zákonov upravené tak, že ďalej bude okrem českého vydania pod zmeneným názvom **Sbírkka zákonů republiky Československé** vychádzať aj slovenské znenie pod názvom **Sbírkka zákonov republiky Československej** a že dodatočne sa vydá slovenské znenie všetkých zákonov vyhlásených od 9. júna 1948 (§ 3 a 15), aby obce a úrady na Slovensku mali dostupný text Ústavy a všetkých nasledujúcich predpisov Zbierky v slovenskom jazyku. Ročník 1948 českého vydania dosiahol čiastkou 51 z 9. júna počet strán 1080, čiastkou 77 z 31. augusta 1438 strán, celý ročník (register, čiastky 1 – 110, prílohy) má XL + 1898 + 49 strán.

Už 31. augusta 1948 začala vychádzať Zbierka zákonov v slovenčine čiastkou 78, začínajúca od strany 359, dodatočne boli v slovenčine vydané i čiastky 52 – 77 od 9. júna 1948 (strany 1 – 358). Slovenské znenie Zbierky zákonov z roku 1948 (register, čiastky 52 – 110, prílohy) má spolu XL + 818 + 46 strán. Zákon 214/1948 Zb. síce v § 13 hovorí, že Zbierka zákonov nadväzuje svojím číslovaním a stránkovaním na doterajšiu Zbierku zákonov a nariadení republiky Československej, to sa však zrejme, ako vyplýva z uvedeného, vzťahovalo pri stránkovaní len na jej české znenie. Keďže

slovenský register sa vzťahuje na celý ročník, treba doň zahrnúť aj čiastky 1 – 51, ktoré vyšli iba v češtine.

Štruktúra českého a slovenského vydania Zbierky zákonov za rok 1948:

Sbírka zákonů republiky Československé. Ročník 1948. (S přílohami). – V Praze : Státní tiskárna, 1948. – 40, 1898, 49 s. – Částky 1 – 77 pod názvom Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé. – Obsahuje: titulný list a 1. – 2. repertorium (s. [I] – XL); čiastky 1 – 110 (s. 1 – 1898); príl. k čast. 83, 93, 96, 97 a 110 (s. 1 – 49).

Sbierka zákonov republiky Československej. Ročník 1948. (S prílohami). – V Prahe : Štátna tlačiareň, 1948. – 40, 1080, 818, 47 s. – Čiastky 1 – 51 pod názvom Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé, čiastky 52 – 77 Sbierka zákonov a nariadení republiky Československej. – Obsahuje: titul.list a 1. – 2. repertórium (s. [I] – XL); čiastky 1 – 51 (s. 1 – 1080); čiastky 52 – 110 (s. 1 – 818); prílohy k čiast. 83, 96, 97 a 110 (s.1 – 47).

Kompletné slovenské vydanie Zbierky zákonov z roku 1948 máme v UKB len na signatúre S C 853, čiastky 52 – 77 sme doň doplnili v 90. rokoch z poškodeného exemplára na signatúre 20 C 902. Na signatúre 20 C 902 zostal nekompletný, častým xeroxovaním veľmi poškodený exemplár, obsahujúci čiastky 1 – 51 v češtine a 78 – 110 v slovenčine, ďalší nekompletný exemplár v dvoch zväzkoch je na signatúre 19 C 1629 vo voľnom výbere periodík: prvý zväzok, obsahujúci čiastky 1 – 44 v češtine so slovenským titulným listom a registrom celého ročníka a druhý zväzok s čiastkami 48 – 77 v češtine a 78 – 110 v slovenčine. Oba zväzky sú častým xeroxovaním veľmi poškodené. Aj na signatúre 19 C 200 je český exemplár, v ktorom je zamiešaných niekoľko slovenských čiastok.

Zbierka zákonov 1948, slovenské a české čiastky na signatúrach UKB			
Signatúra	prírast.číslo	čiastky	
		Sbírka r.1948	Sbierka r.1948
19 C 1	D.čas.25/49	1-44	
	PvB.čas. 196/49	46-110, príl.k čiast. 110	príl. k čiast. 96, 97
19 C 200	Rfč.2724/61	Repert., 1-109, ch. 21, 24, 45-47, 51,101	
	Rfč.14151/64	45-77, 104-106, 108-109	78-103,107,110, príl.k čiast. 96,97,110 (chýbajú s.449-452 z čiast. 93)
	K.čas. 105/48	Repert., 1-110, príl. k čiast. 93, 96, 97, 110	
19 C 1629	K.čas. 51/70	1-44	Repert.
	K.čas. 52/70	48-77	78-100, príl.k čiast. 96,97,110

19 B 6023	D.čas.24/85	1-44	
B B 3829	Konf.čas 480/56	Repert., 1-110, príl. k čiast. 83,93,96, 97,110	
S C 853	D.čas. 140/93	1-51	Repert.
	Pv.čas.168/48		52-110, príl. k čiast. 83,96,97,110
20 C 902	Rfč. 1108/61	1-52	Repert., 78-110
20 C 903	-		
Nesprac. exempl. zo študovne		52-77	78-110, príl. k čiast. 83,96,97,110

Zdá sa, že slovenské vydanie čiaatok 52 – 77 z roku 1948 je bibliografickou raritou; možno predpokladať, že obce a úrady na Slovensku si ich jednoducho nekúpili, lebo už ich medzitým mali zakúpené v češtine. Aj elektronické zbierky zákonov, vytvorené na Slovensku v posledných rokoch (JASPI, EPI, ...), uverejňujú zákony a predpisy, vyhlásené pred 31. augustom 1948 (po číslo 216/1948 Zb.) v českom znení, hoci predpisy od č.150/1948 Zb. (Ústava Československej republiky) boli publikované aj po slovensky. V Bibliografii novín a časopisov vychádzajúcich na Slovensku v rokoch 1945 – 1960 (Martin 1995) sa tiež neuvádzajú podrobnosti o začiatku vydávania slovenského znenia povojnovej Zbierky zákonov, preto sa môžeme domnievať, že ani iné veľké knižnice, ktorých fondy a katalógy sa pre bibliografiu excerpovali, nemajú slovenské vydanie Zbierky zákonov za rok 1948 celkom v poriadku.

Ktovie, či je ešte nádej, že niekedy sa budú dať aj ďalšie exempláre UKB doplniť z ponuky niektorej inštitúcie (knižnice, obce, úradu), z pozostalosti nejakého právnikovi alebo z antikvariátu.

Ladislav Mikulík

Ročník 1945.

Sbírka zákonů a nařízení státu československého

Částka 3.

Vydána dne 9. května 1945.

OBSAH: 4. Vládní nařízení ze dne 5. května 1945 o volbě a pravomoci národních výborů.

4.

Vládní nařízení ze dne 5. května 1945

o volbě a pravomoci národních výborů.

Podle ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 4. prosince 1944 číslo 18 Úředního věstníku československého o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění vydává vláda republiky Československé za podpisu presidenta republiky toto nařízení:

§ 1.

(¹) Na osvobozeném území Československé republiky buďtež vytvořeny a pokud možno v nejkratší době po vytvoření volbami podle zásad československých volebních řádů a podle zvláštního vládního nařízení obnoveny místní, okresní a zemské národní výbory jakožto orgány zastupitelské a orgány veřejné správy ve všech jejich oborech.

(²) Jakožto orgány státní správy jsou národní výbory podřízeny vládě.

(³) Národní výbory podléhají kontrole lidu. Lid může jejich členy odvolati a nahraditi jinými. Způsob odvolání a nahrazení bude určen volebním řádem.

§ 2.

(¹) V každé obci se ustaví místní národní výbor.

(²) Místní národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(³) Místní národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních před-

pisů vykonávalo obecní (městské) zastupitelstvo, obecní (městská) rada a starosta obce (města).

(⁴) Dnem ustavení místního národního výboru zaniká obecní (městské) zastupitelstvo.

(⁵) Obecní (městský) úřad stává se po zániku obecního (městského) zastupitelstva úřadem místního národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(⁶) Místní národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním a státním zájmům.

(⁷) Místní národní výbor je podřízen okresnímu národnímu výboru.

(⁸) Počet členů místního národního výboru je stejný jako počet členů obecního (městského) zastupitelstva.

(⁹) Plenární schůze místního národního výboru jsou veřejné.

§ 3.

(¹) V sídle každého okresního úřadu ustaví se okresní národní výbor.

(²) Okresní národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(³) Okresní národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo okresní zastupitelstvo, okresní úřad a okresní hejtman (náčelník).

(⁴) Dnem ustavení okresního národního výboru zaniká okresní zastupitelstvo.

(⁵) Okresní úřad stává se po zániku okresního zastupitelstva úřadem okresního národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(⁶) Okresní národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se

Cena K 1.—

provinili proti národním nebo státním zájmům.

(7) Okresní národní výbor je podřízen zemskému národnímu výboru; dokud se neustaví zemský národní výbor, je podřízen vládě.

(8) Počet členů okresního národního výboru je stejný jako počet členů okresního zastupitelstva.

(9) Plenární schůze okresního národního výboru jsou veřejné.

§ 4.

(1) V sídle každého zemského zastupitelstva ustaví se zemský národní výbor.

(2) Zemský národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(3) Zemský národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo zemské zastupitelstvo, zemský úřad a zemský prezident.

(4) Dnem ustavení zemského národního výboru zaniká zemské zastupitelstvo.

(5) Zemský úřad stává se po zániku zemského zastupitelstva úřadem zemského národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(6) Zemský národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním nebo státním zájmům.

(7) Zemské národní výbory jsou podřízeny vládě.

(8) Počet členů zemského národního

výboru je stejný jako počet členů zemského zastupitelstva.

(9) Plenární schůze zemského národního výboru jsou veřejné.

§ 5.

Ministr vnitra nebo jiný příslušný ministr mohou v mezích své působnosti učiniti rozhodnutí a opatření ve věcech spadajících do působnosti národních výborů také přímo, uzná-li vláda anebo v nebezpečí z prodlení předsednictvo vlády,

a) že toho vyžaduje řádný chod veřejné správy, anebo

b) že rozhodnutí nebo opatření národního výboru odporuje demokratickým řádům republiky nebo veřejnému zájmu.

§ 6.

(1) Pro dočasnou správu obcí nebo okresů, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého nemůže být ustaven národní výbor, budou jmenovány správní komise, které mají přibrati k spolupráci zástupce státně spolehlivého obyvatelstva.

(2) Pro okresy jmenuje správní komise ministerstvo vnitra, pro obce okresní národní výbor, a není-li ho, okresní správní komise.

(3) Pravomoc správních komisí je stejná jako pravomoc národních výborů místních, pokud se týče okresních.

§ 7.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení a provedou je všichni členové vlády.

Dr. Eduard Beneš v. r.

Zd. Fierlinger v. r.

Gottwald v. r.

Šrámek v. r.

David v. r.

Ján Ursiny v. r.

Siroký v. r.

Václ. Nosek v. r.

Dr. V. Šrobár v. r.

Pietor v. r.

J. Duriš v. r.

Dr. Šoltész v. r.

A. Procházka v. r.

Svoboda v. r.

Nejedlý v. r.

V. Kopecký v. r.

gen. Hasal v. r.

Frant. Hála v. r.

J. Stránský v. r.

V. Majer v. r.

B. Laušman v. r.

Dr. V. Clementis v. r.,

též za min. J. Masaryka

gen. Dr. Ferjenčík v. r.

J. Lichner v. r.,

též za min. Dr. H. Ripku.

Ročník 1945.

Sbírka zákonů a nařízení STÁTU ČESKOSLOVENSKÉHO

Částka 3.

Vydána dne 9. května 1945.

O B S A H:

Cena: K 1.—.

4. Vládní nařízení ze dne 6. května 1945 o volbě a pravomoci národních výborů.

4.

Vládní nařízení

ze dne 5. května 1945

o volbě a pravomoci národních výborů.

Podle ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 4. prosince 1944 číslo 18 Úředního věstníku československého o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění vydává vláda republiky československé za podpisu presidenta republiky toto nařízení:

§ 1.

(1) Na osvozeném území československé republiky bud'tež vytvořeny a pokud možno v nekratší době po vytvoření volbami podle zásad československých volebních řádů a podle zvláštního vládního nařízení obnoveny místní, okresní a zemské národní výbory jakožto orgány zastupitelské a orgány veřejné správy ve všech jejich oborech.

(2) Jakožto orgány státní správy jsou národní výbory podřízeny vládě.

(3) Národní výbory podléhají kontrole lidu. Lid může jejich členy odvolati a nahraditi jinými. Způsob odvolání a nahrazení bude určen volebním řádem.

§ 2.

(1) V každé obci se ustaví místní národní výbor.

(2) Místní národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(3) Místní národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc,

kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo obecní (městské) zastupitelstvo, obecní (městská) rada a starosta obce (města).

(4) Dnem ustavení místního národního výboru zaniká obecní (městské) zastupitelstvo.

(5) Obecní (městský) úřad stává se po zániku obecního (městského) zastupitelstva úřadem místního národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(6) Místní národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním a státním zájmům.

(7) Místní národní výbor je podřízen okresnímu národnímu výboru.

(8) Počet členů místního národního výboru je stejný jako počet členů obecního (městského) zastupitelstva.

(9) Plenární schůze místního národního výboru jsou veřejné.

§ 3.

(1) V sídle každého okresního úřadu ustaví se okresní národní výbor.

(2) Okresní národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(3) Okresní národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo okresní zastupitelstvo, okresní úřad a okresní hejtman (náčelník).

(4) Dnem ustavení okresního národního výboru zaniká okresní zastupitelstvo.

(5) Okresní úřad stává se po zániku okresního zastupitelstva úřadem okresního národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(6) Okresní národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním nebo státním zájmům.

(7) Okresní národní výbor je podřízen zemskému národnímu výboru; dokud se neustaví zemský národní výbor, je podřízen vládě.

(8) Počet členů okresního národního výboru je stejný jako počet členů okresního zastupitelstva.

(9) Plenární schůze okresního národního výboru jsou veřejné.

§ 4.

(1) V sídle každého zemského zastupitelstva ustaví se zemský národní výbor.

(2) Zemský národní výbor spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné záležitosti, pokud nejsou spravovány jiným veřejným orgánem.

(3) Zemský národní výbor vykonává, vedle jiných úkolů zvláštními předpisy jemu uložených, přímo nebo svým úřadem pravomoc, kterou podle dosavadních předpisů vykonávalo zemské zastupitelstvo, zemský úřad a zemský prezident.

(4) Dnem ustavení zemského národního výboru zaniká zemské zastupitelstvo.

(5) Zemský úřad stává se po zániku zemského zastupitelstva úřadem zemského národního výboru a provádí jeho rozhodnutí a opatření.

(6) Zemský národní výbor ihned propustí zaměstnance všech kategorií, kteří se provinili proti národním nebo státním zájmům.

(7) Zemské národní výbory jsou podřízeny vládě.

(8) Počet členů zemského národního výboru je stejný jako počet členů zemského zastupitelstva.

(9) Plenární schůze zemského národního výboru jsou veřejné.

§ 5.

Ministr vnitra nebo jiný příslušný ministr mohou v mezích své působnosti učiniti roz-

hodnutí a opatření ve věcech spadajících do působnosti národních výborů také přímo, uzná-li vláda anebo v nebezpečí z prodlení předsednictvo vlády,

a) že toho vyžaduje řádný chod veřejné správy, anebo

b) že rozhodnutí nebo opatření národního výboru odporuje demokratickým řádům republiky nebo veřejnému zájmu.

§ 6.

(1) Pro dočasnou správu obcí nebo okresů, kde pro převážnou většinu obyvatelstva státně nespolehlivého nemůže být ustaven národní výbor, budou jmenovány správní komise, které mají přiběhnutí k spolupráci zástupce státně spolehlivého obyvatelstva.

(2) Pro okresy jmenuje správní komise ministerstvo vnitra, pro obce okresní národní výbor, a neví-li ho, okresní správní komise.

(3) Pravomoc správních komisí je stejná jako pravomoc národních výborů místních, pokud se týče okresních.

§ 7.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení a provedou je všichni členové vlády.

Dr. Eduard Beneš v. r.

Zd. Fierlinger v. r.

Gottwald v. r.	Nejedlý v. r.
Šrámek v. r.	V. Kopecký v. r.
David v. r.	gen. Hasal v. r.
Ján Ursíny v. r.	Frant. Hála v. r.
Široký v. r.	J. Stránský v. r.
Václ. Nosek v. r.	V. Majer v. r.
Dr. V. Šrobár v. r.	B. Laušman v. r.
Pieter v. r.	Dr. V. Clementis v. r.,
J. Duriš v. r.	též za mír. J. Masaryka.
Dr. Soltész v. r.	gen. Dr. Ferjenčík v. r.
A. Procházka v. r.	J. Lichner v. r.,
Svoboda v. r.	též za mír. Dr. H. Rička.

FOND JUDAÍK UNIVERZITNEJ KNIŽNICE V BRATISLAVE – VYDANIA ÚSTREDNE ŽIDOV V BRATISLAVE V ROKOCH 1941 – 1944

1. Fond judaík Univerzitetnej knižnice

Univerzitná knižnica v Bratislave (UKB) začala budovať osobitný fond judaík v roku 1933. Jeho základom sa stala zbierka kníh, ktorá mala dokumentovať dejiny a tlačovú produkciu bratislavskej židovskej komunity a pôvodne mala byť súčasťou bratislavskej Mestskej knižnice. Podnecovateľom a organizátorom zbierky bol od začiatku 30. rokov bratislavský rodák, židovský aktivista a novinár Samuel Bettelheim¹, ktorý uverejnil v bratislavskej židovskej tlači sériu článkov a výziev na darovanie kníh. Bettelheim dlhší čas pôsobil v New Yorku, kde sa inšpiroval židovským oddelením New York Public Library.²

Zbierka mala byť pôvodne umiestnená v bratislavskej Mestskej knižnici, koncom roka 1932 sa však Bettelheim dostal do sporu s členmi Židovskej knižničnej rady a rozhodol sa zozbierané knihy presunúť do Univerzitetnej knižnice v Bratislave, ktorá ho aj poverila ich katalogizáciou.³ Pre judaika UKB utvorila osobitné oddelenie Jud, dopĺňala ho aj v ďalších rokoch darmi a nákupmi v antikvariátoch a postupne katalogizačne spracovávala. Koncom 30. rokov sa tieto práce obmedzili, do zbierky sa zaradilo ešte niekoľko desiatok titulov, prevažne judaík v európskych jazykoch, príp. hebrejských s dvojjazyčnými titulnými listami. Začiatkom 50. rokov sa oddelenie judaík prestalo dopĺňať, nespracované hebrejské tituly sa v súvislosti s rekonštrukciou budov knižnice a s tým súvisiacimi presunmi vliali do masy ostatných nespracovaných kníh a povojnových konfiškátov (neskôr nazývaných „rezervné fondy“). Fond Jud je od polovice 90. rokov, kedy sa malo začať s prácou na vydaní jeho katalógu, umiestnený v kabinete rukopisov, starých a vzácných tlačí UKB.

V polovici 70. rokov po skatalogizovaní zostatku rezervných fondov, nespracovaných knižníc Bellaiho, Schlauchovej a orientálnych tlačí

¹ Attila Novak: Bettelheim, Sámuel (1872 – 1942). – In: The YIVO Encyclopedia of Jews in Eastern Europe, online version

<http://www.yivoencyclopedia.org/printarticle.aspx?id=1564>

² Die Bibliothek des Rabbi Nate Wolf / B. [=Samuel Bettelheim]. – In: Jüdisches Familienblatt. – Bratislava. – Jg.VII, Nr.10 (20. Mai 1932). – s. 210 – 211.

³ Judaica Abteilung an der Universitätsbibliothek / [Samuel Bettelheim]. – In: Judaica : Zeitschrift für Geschichte, Literatur, Kunst und Bibliographie. – Bratislava. – I. Jg., 1 – 2. Heft (Aug. – Sept. 1934). – s. 28. – Bližšie údaje o Židovskej knižnej rade ani o fonde židovskej literatúry v bratislavskej Mestskej knižnici z neskorších rokov sa mi nepodarilo zistiť.

Bašagičovej knižnice, prišiel v UKB rad aj na spracovanie zvyškov dávnejšie nadobudnutých hebrejských tlačí. Katalogizoval ich PhDr. Ján Molnár, teológ a orientalista, vtedy pracovník Univerzitetnej knižnice, neskôr docent a dekan teologickej fakulty univerzity v Komárne. Na rozdiel od praxe v 30. rokoch sa teraz už hebrejské slovaciká zaraďovali do slovacikálneho oddelenia „S“, iba duplikáty a ostatné judaiká do fondu Jud. Aj potom zostalo nespracovaných niekoľko nekompletných hebrejských tlačí, medzi nimi štyri zošitky diel, vydávaných v rokoch 1941 – 1942 na pokračovanie bratislavskou Ústredňou Židov.

2. Vydania Ústredne Židov

Ústredňa židov v Bratislave bola zriadená v septembri 1940 po zostrení protižidovských opatrení ako jediná povolená, zároveň povinná a prísne kontrolovaná židovská organizácia na Slovensku, podriadená Ústrednému hospodárskemu úradu, inštitúcii, ktorej základnou agendou bola arizácia židovského majetku. Ústredňa židov (ÚŽ) sa stala aj jedinou organizáciou, ktorá mohla vykonávať pre židovské obyvateľstvo vydavateľskú činnosť.⁴

Vydavateľskú činnosť mal realizovať odbor školský a kultúrny ÚŽ, o jej zameraní písal vedúci odboru Mikuláš Eichner v úvode prvého čísla časopisu Židovská kultúra: *„Veľké historické prevraty posledného desaťročia hlboko zasahujú do všetkých životných fáz Židovstva. Postavily ho pred nové problémy rázu duševného i hospodárskeho. Dnes už je každému jasné, aj tomu, kto bol celkom zakorenený v cudzej kultúre, že asimilácia nie je správnou cestou rozriešiť židovskú otázku a živly Židovstvu odcudzené spoznajúc túto skutočnosť, hľadajú k nemu cestu späť, chcjúc sa oboznámiť so všetkým, čo tvorí židovský svojráz, židovskú mentalitu. Hospodársky boli Židia pozbavení svojich doterajších povolaní, musia sa preorientovať a hľadať nové zárobkové možnosti v krajinách zámorských. Tomuto účelu slúži duševná a telesná prevýchova a systematická príprava na vystávanie.*

Aj naše edície, ktoré majú vychádzať v jednotlivých časových intervaloch, stoja v znamení nových úloh: umožniť širokým židovským vrstvám, ktoré mali len nepatrný kontakt so Židovstvom, — cestu k nemu späť, utužovať ich v židovskej viere a v židovskej kultúre, oboznamovať ich s hospodárskymi a kultúrnymi pomermi prisťahovaleckých krajín, aby tým ľahšie mohli zdolať všetky ťažkosti, ktoré sa dnes vyskytujú.

Preto budú predmetom našich edícií: židovské dejiny, židovská literatúra, otázky náboženstva a židovskej etiky a vlastiveda imigračných krajín. Židovské dejiny nás poučujú, že práve epochy pre nás najosudovejšie viedly ku koncentrácii všetkých duševných síl a k vnútornej konso-

⁴ Nariadenie vlády zo dňa 9. septembra 1941 o právnom postavení Židov č. 198/1941 Sl.z., §§ 31 až 35.

lidácii Židovstva. Nie je to v dejinách po prvé, že Židia musia zanechať svoje staré a zvoliť si nové povolania a sťahovať sa. Tým, že sa zaoberáme pomermi prisťahovaleckých krajín, uľahčujeme túto ťažkú úlohu a umožňujeme systematickú prípravu na vystahovanie. ...“⁵

Z prečítaného by bez poznania súvislostí bolo možné nadobudnúť dojem, akoby činovníci ÚŽ (či niektorí z nich) aspoň spočiatku verili alebo sa snažili veriť, že situácia, ako sa vyvíjala od roku 1938, by napriek krutosti a neľudskosti mohla potvrdzovať a svojím spôsobom naplňovať dávnejšie snahy sionistického hnutia o presťahovanie európskych Židov do Palestíny alebo aspoň na nejaké iné územie, ktoré im pri „budovaní nového poriadku“ prikážu v rámci svojho vtedy ešte víťazného ťaženia nemeckí nacisti. Čo si o tom naozaj mysleli, sa môžeme len dohadovať.

Tematika a obsah vydaní ÚŽ boli v súlade s týmito cieľmi: dve učebnice hebrejčiny „Lešonenu“ a „Sefatenu“, hebrejské cvičenia v čítaní a gramatike „Targilé kria vedikduk“, hebrejský šlabikár „Alef-Bét“, ukážky z hebrejskej prózy „Sambatjon“, zborníky „Židovská kultúra“. Hebrejské publikácie ÚŽ sa tlačili spravidla v Trnave v tlačiarňi Kalisch & Katzburg, ktorá disponovala hebrejskými typmi. Predstavu o nákladoch si možno urobiť zo správy o činnosti ÚŽ za september 1941, podľa ktorej šlabikár „Alef-Bét“ vyšiel v počte 2000 a 3. zošit učebnice hebrejčiny pre ľudové školy (pravdepodobne „Sefatenu“) v počte 1000 exemplárov⁶. O týchto vydaniach informoval v oznamoch a inzerátoch Vestník Ústredne Židov (1941 – 1944). Začiatkom mája 1942 ÚŽ prevádzku tlačiarne v Trnave zastavila,⁷ od marca 1942 sa podľa spomenutých inzerátov už vydávali len Židovské vreckové kalendáre a v roku 1944 vyšla ešte Zpráva o židovských pracovných táboroch a strediskách za rok 1943.

Okrem oficiálneho orgánu – Vestníka Ústredne Židov (1941 – 1944) sa z týchto vydaní buď v knižniciach zachovalo iba torzo alebo niekde ležia nespracované, niečo je možno v archívoch, niektoré sú známe iba z oznámení a inzerátov vo Vestníku ÚŽ, príp. z citácií v historickej literatúre.⁸

Ústredňa Židov budovala aj archív židovských kníh⁹, v ktorom sa mali uschovať knihy bratislavských Židov po ich nútenom vystahovaní z Bratislavy, možno tu boli aj nepredané zvyšky spomínaných vydaní ÚŽ.

⁵ Židovská kultúra. 1. sošit. Bratislava [1941], s. 3.

⁶ Holokaust na Slovensku 8. Ústredňa Židov (1940 – 1944) /Katarína Hradská. – Bratislava 2008, s. 139.

⁷ Tamtiež, s. 219.

⁸ Napr. J. Špitzer vo svojich spomienkach „Nechcel som byť Žid“ (Bratislava, Kalligram 1994) niekoľkokrát cituje z „Výročnej zprávy židovských pracovných táborov ...“, ale bez uvedenia bibliografických údajov.

⁹ Archív sídlil na prvom poschodí budovy na Kapucínskej 1 v Bratislave (Vestník ÚŽ, 15. mája 1942).

Ústredňa Židov a jej predstavitelia nedokázali a asi ani nemohli účinne chrániť slovenských Židov, naopak, pracovníci tejto organizácie museli pripravovať zoznamy židovského obyvateľstva a majetku a asistovať pri deportáciách. O aktivitách na záchranu slovenských Židov, ktoré v Ústredni Židov vykonávala tzv. pracovná skupina, vtedy vedel len málokto.¹⁰ Je pochopiteľné, že v situácii, keď záchrana holého života bola otázkou náhody, nikto nemal možnosti a ani pomyslenie na uchovávanie publikácií ÚŽ a možno o to nemali záujem ani tí slovenskí Židia, ktorí sa dožili konca svetovej vojny, pretože v očiach väčšiny z nich sa táto inštitúcia skompromitovala.

Po skončení vojny mal byť majetok Ústredne Židov vrátený pôvodným majiteľom, pokiaľ ich bolo možné zistiť. Zvyšok mal byť prevedený na Ústredný sväz židovských náboženských obcí na Slovensku.¹¹ V 90. rokoch sa v bratislavskej synagóge na Heydukovej ulici malo nachádzať 7-10 tisíc zväzkov hebrejských a židovských tlačí, z ktorých menšia časť bola popísaná v katalógu, vydanom Inštitútom judaistiky.¹² Nenašiel som presnejšie údaje o osude archívu ÚŽ a židovských kníh, pozvázaných do bývalej neologickej synagógy.¹³ Zdá sa, že bibliografi a historici knižnej kultúry na Slovensku sa, s výnimkou spomenutého katalógu, zatiaľ tejto témy nedotkli. Vestník ÚŽ, ktorý nebol iba úradným periodikom, ale suploval židovskú tlač vôbec, nebol excerptovaný pre rozpis článkov, ani pre knihovnicke a historické bibliografie a tak zostali prakticky neznáme zaujímavé príspevky

¹⁰ Hradská, K.: Činnosť Ústredne židov počas deportácií židov zo Slovenska. – In: Človek a spoločnosť. – Roč. 7, 2004, č. 3. – www.saske.sk/cas/archiv/3-2004/22Hradska.html; Hradská, K.: Kolaborácia alebo spolupráca?. – In: Kolaborácia a odboj na Slovensku a v krajinách nemeckej sféry vplyvu v rokoch 1939 – 1945. – Banská bystrica 2009, s. 181 – 189. – http://www.forumhistoriae.sk/e_kniznica/kolaboracia.pdf

¹¹ Nariadenie SNR zo dňa 29. novembra 1946 o likvidovaní právnych a majetkových pomerov bývalej Ústredne Židov. – In: Sbierka nariadení Slovenskej národnej rady. – Roč. 1946, čiastka 25 zo dňa 6. dec. 1946, č. 114.

¹² Katalóg kníh z bratislavskej synagógy / Daniel Polakovič ; Valerian Trabalka. – Bratislava : Inštitút judaistiky Univerzity Komenského, 1999. – V predhovore aj základné údaje o pôvode tohto súboru kníh.

¹³ Dve fotografie s pohľadom na zbierky v synagóge na Rybnom námestí boli uverejnené v sprievodcovi *Múzeum židovskej kultúry na Slovensku : Katalóg k stálej expozícii / text Robert Y. Büchler ; ... fotograf Pavel Janek ...*. – Bratislava : Slov. nár. múz., 1993. – s. ... (To isté v angličtine 1993 a v nemčine 1995). – P. Salner vo svojej knihe *Premeny židovskej Bratislavy* (Bratislava : Albert Marenčin PT, 2008) na s. 119 píše, že rituálne predmety boli z neologickej synagógy pred jej zbúraním odvezené v roku 1969 na Hrad do miestnosti SNM.

pokusoch vybudovať archív judaík a o sústreďovaní a triedení kníh po vysídlených Židoch ¹⁴.

Ladislav Mikulík

Príloha

1. Vydania školského a kultúrneho odboru Ústredne židov

a) zachované (čiastočne):

Rosen, M[ojžiš] – Schwarz, A.

[**L^ešonénu** : 'ivrit l^emat^ehilim / m^e'ubad al j^edé hammorim: M. Rozen we A. Šwarc.] - [Bratislava] : Ú[stredňa] Ž[idov], odbor školský a kultúrny, [1941- 1942]. – Zošitové vydanie, asi neukončené. – Preklad údajov o názve a pôvodcoch: Náš jazyk : hebrejčina pre začiatovníkov / spracovali učitelia M. Rosen a A. Schwarz. Univerzitná knižnica má iba nespracovaný 2. zoš. (s. 25-48), ktorého vydanie bolo oznámené vo Vestníku Ústredne Židov, roč. 1, č. 40 (19. 12. 1941), s. 7. ; spolu mali vyjsť 4 zošity (Vestník ÚŽ, 11. apr.1941, s. 5), vo Vestníku ÚŽ však boli inzerované iba prvé dva. – V elektronickom katalógu SNK je záznam 1. zošita (vtls001417522; sign. snkSC 105612) s vydavateľskými údajmi: „Bratislava : Ješurun, 1941“.

Diamant, Armin

[**S^efaténu** : sefer l^emod l^emat^ehilim. Dar^ega 'A = Naša reč : učebnica pre začiatovníkov. I. stupeň] / H_iper Mordechaj Cvi Diamant = Sostavil Armin Diamant. – [Bratislava] . Ú[stredňa] Ž[idov], odbor školský a kultúrny, [1941-1942]. – Zošitové vydanie, asi neukončené. – V rokoch 1941 – 1942

¹⁴ *Sbieranie a triedenie rituálov.* – In: Vestník ÚŽ, 30. okt. 1942; *Velká sbierka židovských tlačiarskych diel.* – In: Vestník ÚŽ, 22. jan. 1943; *Soznam č. 1.* – In: Vestník ÚŽ, 20. aug. 1943; *Po Becalelových stopách.* – In: Vestník ÚŽ, 17. sept. 1943. Autorom bol asi Marek Grünsfeld, redaktor Vestníka, články boli uverejnené aj v nemčine, posledný, *Blick in alte Schriften* (Vestník ÚŽ, 19. mája 1944) vyšiel len v nemčine. Vo Vestníku boli aj iné zaujímavé články ďalších autorov, napríklad o zániku Wottitzovho antikvariátu na Klariskej ulici pod značkou W. D-th: *Eine versiegende alte Bücherquelle.* – In: Vestník ÚŽ, 5. júna 1942, nekrológ bratislavského židovského historika a bibliofila Samuela Bettelheima od Davida Grossa (Vestník ÚŽ, 6. marca 1942) a ďalšie drobné príspevky, najmä o budovaní archívu židovských tlačí. – O okolnostiach zhromažďovania výtvarného umenia po vysídlených Židoch uverejnila v posledných rokoch niekoľko článkov Jana Švantnerová.

vyšli zošity č. 1 – 6, porov. oznam o vydaní 6. zošita vo Vestníku Ústredne Židov, roč. 2, č. 10 (6. 3. 1942), s. 5 a o zvyškových exemplároch vydaní Ústredne Židov v č. 25 (26. 6. 1942), s. 2. – Univerzitná knižnica má iba zoš. 3 (s. 37 – 52), ktorého vydanie bolo oznámené vo Vestníku ÚŽ, roč. 1, č. 29 (26. 9. 1941), s. 4. – Popis v slovenčine u Dubaya, Bibliografický katalog slovenskej knižnej tvorby za roky 1939 – 41, záz. č. 239. – Signatúra UKB: S E 3694. – Dubayov záznam je aj v elektronickom katalógu SNK (vtlsoo8368423).

Rosen, M.

.

[**Tar'gilé k'ri'a w'dik'duk** / m'ubad "J M. Roz'n]. - [Bratislava] :
Ú[stredňa] Ž[idov], odbor školský a kultúrny ; [tlač]
, [1941]. – 3 zošity. –

Ďalej asi nevychádzalo, p. oznámenie o zvyškových exemplároch vydaní Ústredne Židov vo Vestníku ÚŽ, č. 25 (26. 6. 1942), s. 2. - Univerzitná knižnica má iba nespracované zoš. 2 a 3 (po 32 s.). – V katalógu Slovenská knižnica je záznam bez signatúry: Rózner[!], J.: Cvičebnica čítania a gramatiky : Sošit 3. - Trnava : ÚŽ , [1937]. - 32 s.

Grünwald, Vojtech

Šlabikár Alef-Bét / zostavil Vojtech Grünwald. – Oznámenie/inzerát vo Vestníku ÚŽ z 31. okt. 1941. – Záznam SNK v Martine MS SC 26109 (vtlsoo8372526; tak aj v Bibliografii inorečových kníh ... 1919 – 1938, záznam č. 7185): 'A[lef]-B[et] : Sefer le-limmud ha qerija'we-ha-ketiva / Vojtech Grünwald. – [S.l.] : ÚŽ, odbor školský a kultúrny , [o. 1937]. - 55 s. ; 8°. – Správne vročenie má byť 1941. - Ďalší záznam v Slovenskej knižnici SNK pod slovenským názvom „Hebrejčina“ má číslo vtlsoo1294757 (sign. snkSC 26109 D1).

Eth Tšuvo – Zeit der Rückkehr / Vydáva Ú.Ž., odbor školský a kultúrny. – [Bratislava] : Ú[stredňa] Ž[idov] ; [tlač] Hermes, [Nitra], 5702-1941. – 44s. – Oznámenie a inzerát vo Vestníku ÚŽ zo 17. okt.1941. – Záznam č. 2069 u Dubaya, Bibl. kat. slov. kniž. tvorby za roky 1939 – 1941 (aj v elektronickom katalógu SNK „Slovenská knižnica“, záz. č. vtlsoo8407160). – UKB má na sign. Jud E 262 a S D 58714.

Židovská kultúra = Jüdische Kultur. – 1941 – 1942. – 4 zoš. – Popis 1. zošita in Dubay, Bibliografický katalog slovenskej knižnej tvorby za roky 1939-41, záznam č. 787. – Inzerát 3. zošita vo Vestníku ÚŽ 31. okt. 1941 a referát s obsahom vo Vestníku ÚŽ 29. dec. 1941. – Oznam o vydaní 4. zošita s obsahom vo Vestníku ÚŽ 20. febr. 1942. – Sign. UKB: S E 3388; 20 E 1344; 20 D 15406 (len 1. soš.). – V elektronickom katalógu „Slovenská knižnica“ SNK je niekoľko záznamov ďalších zošitov so zatiaľ neúplným popisom a až na jeden aj s nesprávnym vročením:

Židovská kultúra. – [S.l.] : ÚŽ, [1940]. - 107 s. – Sign. snkSC 6328 D1

Židovská kultúra. - [S.l.] : ÚŽ, [1939]. - 130 s. – Sign. snkSC 27588/2 D2

Židovská kultúra. - S.l. : ÚŽ, po r. 1929. - 107 s.

Židovská kultúra. 1. sošit = Jüdische Kultur. - Bratislava : Ústredňa

Židov, odbor školský a kult., 1941. – 63 s. - 8°.

Židovská kultúra. Soš. 3. = Jüdische Kultur. - [S.l.] : ÚŽ, odbor školský a kultúrny, [pred r. 1938]. – 107, [2] s. – (Schriftreihe [správne asi Schriftenreihe – pozn. L.M.] der Schul- und Kultursektion der ÚŽ). – Tak aj v Bibliografii slovenských kníh 1919 – 1938, záznam č. 15096. – Separát článku Andora Sasa „Zur Rechts- und Wirtschaftsgeschichte der Pressburger Judenschaft ...“ z tohto ročníka má v Bibliografii inorečových kníh ... 1919 – 1938 záznam č. 3577 bez uvedenia zdrojového časopisu s vročením „po 1935“.

Niekoľko záznamov článkov (asi separátov) so zlým vročením je aj v katalógu National and University Library Jerusalem.

Židovský vreckový kalendár = Jüdischer Taschenkalender = Luah ... – [Bratislava] : Ú[stredňa] Ž[idov], 1941 – [1944]. – Zachoval sa iba kalendár na židovský rok 5702/1941 – 42 (Bibliografia slovenských a inorečových kalendárov za roky 1701 – 1965, záznam č. 377; sign. SNK: ČSE 140). – O vydaní kalendárov na roky 5703 – 5705/1942 – 1945 svedčia iba oznámenia – inzeráty vo Vestníku ÚŽ zo 4. sept. 1942, 12. nov. 1943 a 25. aug. 1944.

Vestník Ústredne Židov. - Roč. 1, č. 1 (7. mar. 1941) - roč. 4, č. 36 (22. sept. 1944). – Bratislava : Ústredňa Židov ; t. Slovenská Grafia, 1941 – 1944. – Vych každý piatok vo formáte 50x34 cm. – Zodp. red. Marek Grünsfeld. – Bibliografia periodík na Slovensku v rokoch 1939 – 1944, záznam č. 699. – Zachov. v SNK (ČSB 321) a v UKB (S AA 119; 20 A 271).

b) známe len z inzerátov a článkov vo Vestníku ÚŽ:

Sambatjon, prvý sošit ukážok z hebrejskej prózy/z pôvodín preložili a spracovali Juraj Weinberger a Karol Neufeld. – Inzerát s obsahom vo Vestníku ÚŽ 20. febr. 1942.

(**Modlitebná kniha** pre nižšie triedy ľudových škôl). – 128 s. – Inzerát o pripravovanom vydaní vo Vestníku ÚŽ 20. febr. 1942. – Keďže ohlásené vydanie kolidovalo so začiatkom deportácií, nie je isté, či sa kniha aj naozaj distribuovala.

2. Vydania iných odborov ÚŽ

Výročná zpráva židovských pracovných táborov a stredísk na Slovensku v roku 1943. Jahresbericht der jüdischen Arbeitslager und Arbeitszentren in der Slowakei im Jahre 1943. – Z oznámenia vo Vestníku ÚŽ 19. mája 1944 nie je jasné, či išlo o správu tlačenu, alebo inak rozmnoženú. Zo správy niekoľkokrát cituje napr. J. Špitzer v knihe „Nechcel som byť Žid“. – Záznam mikrofilmu tejto správy je v katalógu National and University Library (NUL) Jerusalem:

[Vyrocna zprava zidovskych pracovnych taborov a stredisk, 1943 \[microform\] / \[Ustredna Zidov\].](#)

[Cambridge, Mass.] : Harvard University Library, Reproduction Dept., [1981].

1 piece in 1 microfilm reel.

Microfilm of the edition (numbered 614): [s. l.], [s. n.], [1944?]. 33 p. : ill.

On cover: Zidovske pracovne tabory a strediska.

[Ustredna Zidov](#)

[Zidovske pracovne tabory a strediska](#)

[933.47\(437.3\) Jews - History - Holocaust - Slovakia.](#)

MIC

001308712

V NUL Jerusalem je aj mikrofilm ďalšieho titulu (= separát z „Výročnej zprávy ...“ ?):

[Socialna pomoc pre pracovne tabory a strediska \[microform\] / \[Ustredna zidov\].](#)

[Cambridge (Mass.) : Harvard University Library, Reproduction Dept., [1944].

1 piece in 1 microfilm reel.

Microfilm of the edition (numbered 610): [Bratislava? : Ustredna zidov, 1944].

[9] p. (Vyrocna zprava)

[Ustredna Zidov](#)

[933.47\(437.3\) Jews - History - Holocaust - Slovakia.](#)

MIC

001308702

3. Oznamy a inzeráty vo Vestníku Ústredne Židov (výber)

Vyšla učebnica hebrejčiny

Minulého týždňa vyšiel 1. sošit ilustrovanej učebnice hebrejskej reči pre ľudové školy pod názvom „Léoneu“. Cena prvého sošitu je Ks 5.— a vyjde ešte ďalšie 3 sošity. Objednať ich možno u Mojžiša Rosena, Laurinská 11.

11.apr.1941

Práve vyšlo druhé číslo hebrejského sošitu, vydané školským a kultúrnym odborom ÚZ:

Targilé kriá vedikduk

s týmto obsahom:

A. S.	Hajmim hanoraim b'foškor
Z. S.	Lkone avadav badin
M. G.	Hanigun bchasedut hagalicat
Agnon:	Hachešbon, Masse, Haldur, Rachméhem šei cadikim, Zchut hamicva
P. G.	Hakaparot b'erev jom klipur
J. T.	Zcharja vechamoro
Ben-Cion: . . .	Bialik hemsapér
Prof. Wiesen: .	Dikduk

Sostavil a spracoval M. Rosen.

Cena Ks 2.50. Objednať možno u všetkých prednostov odboček ÚZ v Bratislave v miestnej odbočke, Židovská 2, telefon 25-93, alebo priamo v školskom a kultúrnom odbore ÚZ, Bratislava, Laurinská 11, telefon 65-27.

19.sept.1941

Práve vyšiel nákladom školského a kultúrneho odboru ÚZ III. sošit hebrejskej učebnice

„Sefatenu - Naša reč“

od Armina Diamanta.

Je to prvá slovensky písaná učebnica hebrejského jazyka, ktoré v 45 úlohách podáva dobré základy reči.

Cena Ks 3.50.

Objednať možno u všetkých odboček ÚZ, alebo priamo v školskom a kultúrnom odbore ÚZ v Bratislave, Laurinská ul. č. 11. RI 456.

26.sept.1941

Zu den Hohen Feiertagen erschien im Verlage der Schul- und Kultursektion der ÚZ eine Broschüre religiös-erbauenden Inhaltes unter dem Titel

Éth tšuvo - Zeit der Rückkehr

Preis Ks 2.50. Zu bestellen bei den Ortsstellen der ÚZ oder direkt bei der Schul- und Kultursektion der ÚZ, Bratislava Laurinská 11.

17.okt.1941

Eth tšuvo - Zeit der Rückkehr

Herausgegeben von der Schul- und Kultursektion der ÚZ.

Unter dem Einfluss der Zeit ist unser Leben wieder „jüdischer“ geworden und ein Streben bricht sich Bahn, dieser äusseren „Jüdischkeit“ einen inneren Sinn zu geben. Leben und Lehre im konservativen Sinne wollen wieder in das rechte Verhältnis kommen und es ist kein Zufall, dass dieser Geist auch im literarischen Schaffen zum Durchbruch kommt. Das vorliegende Heft, das als Erbauungslektüre zu den Herbstfeiertagen gedacht war, ist ein Produkt dieser Zeitrichtung und wird sicherlich viel Beifall finden und zum besinnlichen Nachdenken anregen. Besonders gut gelungen ist eine gediegene, kurzgefasste Biographie des Chassam Sofer von M. Eichner. Auf wenigen Seiten wird uns da eine Zeitgeschichte mit all ihren geistigen Wirren vorgeführt und bildet einen Hintergrund, von dem sich die hervorragende Gestalt Chassam Sofers abhebt. Die Biographie, schlicht und klar im Gedankengang und Stil, führt uns in das Leben und in die Arbeitsatmosphäre dieses grossen Rabbis ein. Es folgen noch eindrucksvolle und sinnreiche Beiträge von Oberrabbiner Eckstein, Sered, Oberrabbiner Schill, Pezinok, S. G. und Viliam Löwy. Im grossen und ganzen eine anspruchlos ansprechende, volkstümliche Schrift, wie sie in der heutigen Zeit benötigt wird und auch gefördert werden soll. G.

17.okt.1941

V tieto dni vyjde ako dvojitá s rozšíreným obsahom III. sošit edície školského a kultúrneho odboru ÚZ:

„Židovská kultúra“

s týmto obsahom:

Ráv Frieder . . .	Židovská etika.
Prof. I. Rosenblüth	Židovská literatúra.
Prof. Dr. A. Sas . .	Zur Rechts- u. Wirtschaftsgeschichte der Pressburger Jüdischkeit im XVIII. und XIX. Jahrhundert.
A. Mittelman . . .	Pohľad do dejín židovskej pedagogiky.
Prof. M. Steiner . .	Über das Thoratlernen.
Dr. M. Kerekes . .	Židovské dejiny.
Dávid Gross	O dejinách Židov na Slovensku.
Anta	Zemepis Palestíny.
I. D. Austerlitz . .	Židovská hviezda.
Dr. H. R. Lilienfeld	Israel in der Musik.
Dr. M. Atlasz . . .	Die illustrierten hebräischen Handschriften.
Benjamin Wolf . .	Das Jüdische Theater.

Obsah 140 strán, bohaté ilustrácie. Cena Ks 5.—
Objednať možno u všetkých odboček ÚZ, alebo priamo u školského a kultúrneho odboru ÚZ, Bratislava, Laurinská 11-II., telefon 6627.

31.okt.1941

školský a kultúrny odbor ÚŽ vydá v tieto dni nový

ŠLABIKÁR Alef-Bét

Sostavil učiteľ Vojtech Grünwald. Schválený je pedagogicko-didaktickým sborom židovského učiteľstva na Slovensku.

Cena Ks 8.—. Objednať možno v školskom a kultúrnom odbore ÚŽ, Bratislava, Laurinská ul. 11, telefon 65-27, alebo u p. Armina Bergmanna, c/o Naftali Birnbaum, Kežmarok. Ri. 493

31.okt.1941

Vyšiel druhý sošit učebnice hebrejčiny pre nižšie triedy žid. škôl „Lšonénu“ so slovenským prekladom slovíčok. Cena druhého sošitu Ks 5.—. Objednať možno u všetkých odbočiek ÚŽ, alebo priamo v školskom a kultúrnom odbore ÚŽ, Bratislava, Laurinská 11, telefon 65-27.

19.dec.1941

Práve vyšli nákladom školského a kultúrneho odboru ÚŽ IV. a V. sošit hebrejskej učebnice

»Sefaténu — Naša reč«

od Armina Diamanta

Je to prvá slovensky písaná učebnica hebrejského jazyka, ktorá v 45 úlohách podáva dobré základy reči.

Cena Ks 5.—.

Objednať možno u všetkých odbočiek ÚŽ alebo priamo v školskom a kultúrnom odbore ÚŽ v Bratislave, Laurinská 11/II.

30.jan.1942

Nákladom odboru školského a kultúrneho ÚŽ vyšiel

Sambatjon

prvý sošit ukážok z hebrejskej prózy. Z pôvodin preložili a spracovali: Juraž Weinberger a Karol Neufeld. Obsah knižičky je tento:

Úvod.

Dávid Frischmann: Sambatjon.

Mendele Mocher Sefarim: Elulový deň.

M. J. Berdyczewsky: V otcovskom dome.

J. L. Perc: Netreba sa hanbiť.

M. Z. Feuerberg: Tiene.

M. Z. Feuerberg: Predvečer Tíša-beava.

Cena Ks 3.—. © Objednávky zašlite priamo odboru školskému a kultúrnemu ÚŽ, Bratislava, Laurinská 11, II. p.

Nákladom odboru školského a kultúrneho vyjde v tieto dni modlitebná kniha pre nižšie triedy židovských škôl. Má 128 strán s peknými a veľkými písmenami. Obsahuje celú raňajšiu modlitbu a v dodatku časť Hagady. Cena Ks 6.—.

Možno objednať v odbore školskom a kultúrnom ÚŽ, Bratislava, Laurinská 11, II, alebo u A. D. Bergmanna, c/o Naftali Birnbaum, Kežmarok.

20.feb.1942

V najbližšie dni vyjde 4. sošit edície školského a kultúrneho odboru ÚŽ

„Židovská kultúra“

s týmto obsahom:

Úvod.

M. Eichner Wahre Bildung
Rav Frieder Židovská etika (III)
Dr. D. Ehrenfeld Die jüdische Religion u. der moderne Mensch

Al. Mittelman Pohľad do dejín židovskej pedagogiky. (Dokončenie.)

Avrohom Porges Moreh Nebuchim — Führer der Irrenden

Dávid Gross Dejiny židov na Slovensku

Dr. H. R. Liffenfeld Das chassidische Lied

J. D. Austerlitz „Meikart“

Anta Zemepis Palestiny (IV)

Sošit s bohatou ilustráciou dostať po Ks 5.— u všetkých odbočiek ÚŽ, alebo priamo v školskom a kultúrnom odbore, Bratislava, Laurinská ul. 11, tel. 65-27.

20.feb.1942

Práve vyšiel nákladom školského a kultúrneho odboru ÚŽ VI. sošit hebrejskej učebnice

»Sefaténu — Naša reč«

od Armina Diamanta

Je to prvá slovensky písaná učebnica hebrejského jazyka, ktorá v 45 úlohách podáva dobré základy reči. Cena Ks 5.—.

Objednať možno u všetkých odbočiek ÚŽ alebo priamo v školskom a kultúrnom odbore ÚŽ v Bratislave, Laurinská 11/II.

Ri. 183

6.marca 1942

Oznam

Zvyškové exempláre našich edícií: Židovská kultúra, sošit I.—IV., targilé kria v'dikduk, sošit I.—III., Sefaténu, sošit I.—VI., Sambatjon, možno dostať za priemernú cenu Ks 1.50 za sošit. Objednávky prijíma Školský a kultúrny odbor ÚŽ, Bratislava, Laurinská č. 11.

Prednosta
Školského a kultúrneho odboru ÚŽ.

26.júna 1942

In den nächsten Tagen beginnt die Auslieferung des im Verlage der Schul- und Kultursektion der Ústředňa Židov bereits erschienenen:

**„JÜDISCHER LUACH-
TASCHENKALENDER“**

5703/1942—43

Preis Ks 2.50

Bestellungen nimmt gegen vorherige Einsendung des Betrages die Schul- und Kultursektion der ÚŽ, Bratislava, Laurinská 11/II. St. entgegen

4.sept.1942

Židovský vreckový kalendár „Luach 5704“

na rok 1943/44 v cene Ks 1.—

dostať na Školskom a kultúrnem odbore ÚŽ v Bratislave, Laurinská 11/II. — Expedícia na vidiek len po predchádzajúcom zaslaní protihodnoty a porta.

Preberáme aj t'filin na rituálne preskúmanie, prípadne na opravu.

12.nov.1943

• Zbytkové exempláre

žid. vreckového kalendára „Luach 5705“

na rok 1944/45 v cene Ks 1.—

dostať na Školskom a sociálnom odbore ÚŽ v Bratislave, Lenardova 29/I. — Expedícia na vidiek len po predchádzajúcom zaslaní protihodnoty a porta.

Preberáme aj t'filin na rituálne preskúmanie, prípadne na opravu.

26.aug.1944

4. Obálky zošitov učebníc zachovaných v UKB

2 sošit.

Cena Ks 5.

עברית קטנה

מקשר על ידי המורים:
מ. רוזן וא. שורק.

Vydáva ÚŽ, odbor školský a kultúrny.

Tlačou kultúrneho Katedry ŠD Katsburg + Trenc.

Učebnica hebrejčiny Lešonenu

שֵׁפֶתֵינוּ
NAŠA REČ

ספר לשון למתחילים
učebnica pre začiatočníkov

I. STUPEŇ

דרגה א'

תלמוד
מורדכי צבי דיאמנט
סויה לשון וקצרות

Scenarist:
Armin Diamant
učiteľ hebr. jazyka.

Všetky práva vyhradené obzvlášť právo prekladu.

3

Vydáva ÚŽ, odbor školský a kultúrny.

Tlačou kultúrneho Katedry ŠD Katsburg + Trenc.

Učebnica hebrejčiny Sefatenu

3. sošit

Cena Ks 2.50

מקשר על ידי מ. רוזן

Vydáva ÚŽ, odbor školský a kultúrny.

Tlačou kultúrneho Katedry ŠD Katsburg + Trenc.

Cvičenia v čítaní a gramatike Targilé kria vedikduk

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE V ROKU 2012

V dňoch 26. 3. – 1. 4. 2012 sa uskutočnil pod tradičným mottom "Knižnice pre všetkých", Týždeň slovenských knižníc, v rámci ktorého sa Univerzitná knižnica v Bratislave predstavila širokej verejnosti pestrými kultúrno-spoločenskými podujatiami.

Výstava fotografií **Židé v boji a odboji** sa otvárala 21. marca 2012 za prítomnosti J. E. Jakuba Karfíka, veľvyslanca Českej republiky v Slovenskej republike, J. E. Alexandra Ben-Zvi, mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca štátu Izrael v SR, emeritného veľvyslanca SR v ČR Ladislava Balleka, plk. Romana Kopřivu, vojenského atašé ČR v SR a za prítomnosti ďalších pracovníkov ambasád Českej republiky a Izraela. Výstava fotografií pripomínala významné zásluhy československej židovskej komunity v boji za slobodu.

Táto výstava sa predstavila na pôde Slovenskej republiky po prvýkrát a to predovšetkým vďaka Českému centru v Bratislave a Historickému ústavu Akadémie vied ČR v Prahe. Spoluusporiadateľom výstavy boli Univerzitná knižnica v Bratislave a Sdružení židovských vojaků a odbojářů v Prahe, ktorí si výstavou uctili 70. výročie prvého transportu tisícky mladých žien a dievčat zo Šarišsko-Zemplínskej župy do nemeckých koncentračných táborov. Výstava trvala do 13. 4. 2012.

26. 3. 2012 sa konala vernisáž výstavy **Ex libris Karola Frecha**. Na

výstave boli predstavené exlibrisy z tvorby tohto maliara a grafika zo zbierky vo fondoch Univerzitnej knižnice v Bratislave. Knižnica získala roku 1960 jeho zbierku, ktorá obsahuje 54 exlibrisov a pohľadnice určené na rôzne príležitosti. K výstave bol vydaný katalóg.

V Modrej študovni bola pre záujemcov pripravená výstava z knižnej a časopiseckej produkcie určená knihovníkom a informačným pracovníkom pod názvom **Stretnutie informačných špecialistov pri knihách**. Výstavu si so záujmom prezrelo viacero kolegov z rozličných knižníc.

V ten istý deň sa uskutočnila prezentácia publikácie o sedemnástich fenoménoch staroslovienskej kultúrnej dedovizne od Počiatku sveta po Zlatoroha pod názvom **Slovenske legende in znamenja**, ktorú usporiadalo Občianske združenie SCLAVI (SK), Zavod Lipa, Maribor (SLO), Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Slovinskej republike a Univerzitná knižnica v Bratislave. Materiály zozbieral a publikáciu zostavil Andrej Šiško, Maribor (SLO) a ilustrácie sú od Beáty Čop, Košice (SK). Publikácia bola vydaná vo vydavateľstve Amalietti & Amalietti, Ljubljana (SLO) v roku 2010. Súčasťou podujatia bola minivernisáž olejomalieb Beáty Čop.

28. 3. 2012 sa uskutočnila spoločná **prezentácia výberu najnovších publikácií z oblasti dejín knižnej kultúry a bibliografie vedeckých knižníc na Slovensku za rok 2011.**

Počas Týždňa slovenských knižníc sa zaregistrovalo v Univerzitnej knižnici v Bratislave 148 nových používateľov a registráciu si predĺžilo 328 používateľov. V rámci odpustenia poplatkov za prekročenie výpožičnej lehoty vrátilo knihy 466 používateľov.

Na kultúrno-spoločenských podujatiach usporiadaných Univerzitnou knižnicou v Bratislave sa počas Týždňa slovenských knižníc zúčastnilo okolo 880 návštevníkov.

Mgr. Táňa Popová

EXLIBRISY KARLA FRECHA V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE

Pravdepodobne neexistuje žiaden artefakt, ktorý by bol tak bezprostredne spojený s knihou a knižnicou ako práve *ex libris*. *Ex libris* znamená „z kníh“ niekoho. Pre vlastníka knihy už od najstarších čias bolo dôležité, aby „svoje“ knihy nejakým spôsobom označil rukopisným záznamom alebo tlačeným znakom. V stredoveku vlastníka knihy označovali jeho erbom, po vynájdení kníhtlače, približne od konca 15. storočia, sa stalo zvykom, že erby do kníh, časom aj *exlibrisy* sa objednávali u známych umelcov, napríklad u Dürera, Cranacha, Holbeina a iných. V histórii umenia takto vznikali skutočné umelecké diela, ktoré sa vlepili do kníh.

Od 15. storočia sa *exlibrisy* vyhotovovali technikou drevorezu, neskôr sa stali populárne *exlibrisy* vyhotovené technikou medirytiny. V 19. storočí sa popri starších postupoch objavili fotomechanické techniky a litografia, teda kameňotlač. V 20. storočí sa snáď najrozšírenejšou technikou rozmnožovania grafických listov, teda aj *exlibrisov*, stal linoryt. V posledných rokoch stále väčší priestor získava počítačová grafika aj v tvorbe *exlibrisov*.

Rozmery *exlibrisov* nie sú limitované len veľkosťou kníh, do ktorých ich chcú použiť, hoci najtypickejšie sú veľkosti okolo A7-8. Od začiatku 20. storočia *exlibrisy* začali žiť aj svoj samostatný život, odtrhnutý od kníh, ako objekty záujmu zberateľov.

Dnes sme svedkami rozšírenia *exlibrisov* aj na techniku doby 21. storočia, webové stránky sa označujú vlastníckou značkou „*ex webis*“-om.

Univerzitná knižnica v Bratislave získala v roku 1960 diela Karla Frecha, rukopisnú knihu so zbierkou temperových obrazov Bratislavy, knižku s malými perokresbami malebných zákutí Bratislavy a zbierku 120 drobných grafík. Táto zbierka obsahuje pohľadnice pre rôzne príležitosti a 54 *exlibrisov*.

Karl Hugo Frech patril k zaujímavým osobnostiam medzivojnovkej komunity Bratislavy.

Narodil sa 9. septembra 1885 v Stuttgarte. Študoval litografiu na umeleckom inštitúte G. F. Schreibera v Esslingene. V rokoch 1903 až 1905 pokračoval v štúdiách na umeleckopriemyselnej škole v Stuttgarte, kde neskôr pôsobil ako ilustrátor a grafik. Krátky čas študoval aj na Akadémii výtvarných umení v Karlsruhe. Istý čas žil v Esslingene a cestoval po Európe. Navštívil Švédsko, Taliansko a ako sa vyjadril, na týchto cestách sa naučil viac ako na školách. V roku 1914 sa priženil do Bratislavy, kde žil, s menšími prestávkami, až do konca života. Bol členom spolku *Pressburger Kunstverein*. Svoje ilustrácie publikoval v dobovej tlači, hlavne v novinách *Pressburger Zeitung* a *Grenzbote*, ale aj v knihách. Takmer s dokumentárnou presnosťou zachytával Bratislavu a jej architektonické pamiatky, z ktorých mnohé už neexistujú. Okrem olejomalieb, temperových obrazov a

perokresieb Bratislavy sa venoval aj tvorbe drobnej grafiky, pohľadníc a exlibrisom. Zomrel 27. júla 1945.

Karl Hugo Frech – tieňový portrét

Exlibrisy Karla Frecha pochádzajú zo zbierky autora. Svedčia o tom drobné údaje o objednávateľovi, roku alebo mieste vyhotovenia. Viaceré exlibrisy sú nalepené na tlačivo, vyhotovené osobitne pre zbierku exlibrisov Karla Frecha. Pôvodnú zbierku sme doplnili o tri exlibrisy, ktoré Karl Frech vyhotovil v rokoch 1939 – 1940 pre Univerzitnú knižnicu v Bratislave.

Ex libris pre Karla Frecha
signovaný Rie Stofferom

Medzi objednávateľmi exlibrisov tvoria početnú skupinu vlastníci z Nemecka, medzi nimi viacerí výtvarní umelci, ktorí žili v mestách, v ktorých Karl Frech študoval alebo sa objavil počas svojich ciest. Vyhľadávaním tvorby týchto umelcov (Wilhelm Johannsen, Rie Stoffer, Johann Schweizer) sme zistili, že nielen Frech urobil pre nich exlibrisy, ale aj oni ich robili pre Frecha. Frech urobil exlibrisy pre rodinu a známych Johannsena, pre ktorých vyhotovil exlibrisy aj sám Johannsen. Počas pobytu v Bratislave Karl Frech vytvoril exlibris aj pre deti Jána

Bahýla (1956 – 1916): Gustáva, Friedu a Wilhelminu, ale aj pre maliara, pôsobiaceho v Bratislave, Josefa Völkela. Veľkú skupinu tvoria exlibrisy, ktoré Frech vytvoril sám pre seba. Pri tvorbe využíval hlavne techniku linorytu, drevorezu. Rád experimentoval s viacfarebnou tlačou alebo

dodatočným kolorovaním základného obrazu. Práve preto v zbierke nachádzame viac exemplárov rovnakého obrazu v rôznych variáciách. Využíval aj efekt papiera, na ktorý tlačil, od hladkých papierov cez tenký kartón, rysy, papiere s drsným povrchom, papiere lesklé, jednostranne natreté výraznou farbou alebo jemný, ale pevný, pružný transparentný japonský papier.

Autorom exlibrisu je taký umelec, ktorý akceptuje osobnosť, zamestnanie, záujmy a predstavy objednávateľa, preto sa objednávateľ často považuje za spoluautora exlibrisu. Práve preto sú aj Frechove exlibrisy rôznorodé. Veľkú skupinu tvoria jednoduché exlibrisy s ústredným motívom dekoratívnych monogramov. Zaujímavé sú exlibrisy plné symbolov, emblémov, mytologických motívov, ktoré by sa dali presnejšie rozšifrovať len po spoznaní činností, vedomostí a povahy objednávateľov.

Exlibris je s knihou viazaný, je vytvorený pre knihu a len v knihe môže plniť svoju primárnu funkciu, preto je pochopiteľné, že kniha ako artefakt aj ako symbol patrila k obľúbeným motívom exlibrisov a objavuje na viacerých prácach Karla Frecha. Slohové a módne umelecké prúdy ho inšpirovali k využitiu secesných a orientálnych motívov.

Silueta Bratislavy, Bratislavského hradu patrili k obľúbeným námetom Frecha, ktoré využíval ako ústredný alebo vedľajší motív na svojich exlibrisoch. Motív siluety hradu sa objavil aj na exlibrisoch pre Univerzitnú knižnicu, pre ktorú vytvoril aj pekný exlibris: pohľad na Farskú ulicu v Bratislave s kostolom klarisiek.

Ex libris pre manželku
Karla Frecha – Rose Frech Albrecht

Početnú skupinu tvoria štylizované kvety, často ovplyvnené motívmi ľudového umenia. Tieto exlibrisy vyhotovil predovšetkým pre ženy, preto predpokladáme, že motív, formu vyhotovenia i kolorit ovplyvnil vkus objednávateľiek.

Karl Frech tvoril exlibrisy rád a pravdepodobne často. Pauza v ich tvorbe ho samotného prekvapila ako o tom svedčí vtipný obrázok, na ktorom 6. decembra s prekvapením zisťuje, že v danom roku vyhotovil len jeden exlibris.

Väčšinu exlibrisov Frech signoval priamo na kresbe monogramom KF alebo menom K. Frech. V niektorých prípadoch sa podpísal ceruzkou na obraz, v iných na reverze obrazu uviedol údaje o poradovom čísle otlaku grafického listu, roku vyhotovenia a svoju pečiatku. V jednom prípade exlibris je signovaný výtvarníkom Rie Stofferom, ale na tlačive Frechovej zbierky exlibrisov je poznámka, že autorom kresby je on sám. Zdá sa, že exlibris vyhotovili spoločne, Frech vyhotovil kresbu a Stoffer urobil ryteckú prácu. Frech ovládal techniky grafického umenia na profesionálnej úrovni. Na exlibrisoch experimentoval s rôznymi štýlmi, ale aj módnymi smermi, vo forme a obsahu sa nechal ovplyvniť aj zákazníkom, čo sa zjavne odrazilo, pozitívne i negatívne, na kvalite jeho tvorby.

Exlibrisy Karla Frecha nie sú na rovnakej úrovni, ale svojím obsahom a technikou vyhotovenia sú zaujímavým dokumentom knižnej kultúry svojej doby. Dnes má Karl Hugo Frech svoje miesto v zozname európskych autorov exlibrisov a jeho práce sú zastúpené vo viacerých zbierkach exlibrisov v celej Európe.

Exlibrisy Karla Huga Frecha z fondov Univerzitnej knižnice v Bratislave sme sprístupnili v dvorane knižnice pri príležitosti otvorenia Týždňa slovenských knižníc 26. 3. 2012, výstava trvala do 23. 4. 2012.

PhDr. Klára Mészárosová

NAJNOVŠIE PUBLIKÁCIE Z OBLASTI DEJÍN KNIŽNEJ KULTÚRY A BIBLIOGRAFIE VEDECKÝCH KNIŽNÍC NA SLOVENSKU za rok 2011: SPOLOČNÁ PREZENTÁCIA VÝBERU

V rámci Týždňa slovenských knižníc pripravil kabinet retrospektívnej bibliografie UKB v spolupráci so sekciou dejín knižnej kultúry Slovenskej národnej knižnice v Martine a štátnymi vedeckými knižnicami v Banskej Bystrici a Prešove spoločnú prezentáciu najnovších publikácií z oblasti dejín knižnej kultúry a bibliografie. Zástupcovia jednotlivých inštitúcií predstavili spolu desať publikácií monografického, zborníkového a encyklopedického charakteru. Domáce edičné výstupy zastúpili dva tituly: zborník *Studia bibliographica Posoniensia 2011*, tematicky orientovaný na rozmanité aspekty knižného obchodu a propagácie v priebehu 16. – 20. storočia a monografia M. Sibylovej pod názvom *Knižnica Rudolfa I. Pálfiho (1719 – 1768), zakladateľa šľachtickej knižnice Pálfiouvcov na hrade Červený Kameň (2012)*. Autorka v nej ponúka pohľad na vznik, akvizíciu, obsah a osudy zaujímavej knižnej zbierky, čiastočne sa nachádzajúcej aj vo fondoch UKB.

Pracoviská Slovenskej národnej knižnice prezentovali tri publikácie. Konferenčný zborník *KNIHA* (2011) obsahuje príspevky v troch okruhoch

(knižný obchod, liečiteľstvo, 300. výročie narodenia S. Tešedíka st.). V roku 2011 vyšla aj publikácia *Cithara sanctorum : Bibliografia*, ktorá eviduje všetky doteraz známe domáce aj zahraničné vydania tohto evanjelického spevníka, vydaného po prvý raz v roku 1636. Národný biografický ústav SNK prezentoval kolektívne dielo *Rodom a srdcom z Oravy : Oravci v slovenskej kultúre, literatúre a vede*, ktoré formou medailónov približuje významné osobnosti kultúrno-spoločenského života oravského regiónu.

Štátna vedecká knižnica v Prešove vydala v roku 2011 tri zborníky venované výsledkom výskumov v oblasti dejín knižnej kultúry : *Historické rukopisy a neznáme rukopisné diela vo fondoch historických knižníc mesta Prešov II*, *Z dejín knižnej kultúry východného Slovenska II* a *Kresťanská kultúra a jej miesto v dejinách východného Slovenska*.

Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici predstavila zo svojej edičnej činnosti dva konferenčné tituly : zborníky *Významné osobnosti v dejinách Banskej Bystrice : fenomén osobnosti vo výskume regionálnych dejín* a *Svätý Vojtech – svätec, doba a kult : výberová bibliografia*.

V rámci podujatia zástupcovia jednotlivých pracovísk informovali o realizovaných odborných činnostiach a pripravovaných podujatiach na tento rok.

Mgr. Miriam Poriezová, PhD.

VZÁCNÁ NÁVŠTEVA ZO SLOVINSKA V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE

Pri príležitosti oficiálnej štátnej návštevy Danila Türka, prezidenta Slovinskej republiky, pricestovala na Slovensko aj jeho manželka Barbara Miklič Türk.

Barbara Miklič Türk študovala anglicky a ruský jazyk a literatúru. Spolupracovala na environmentálnych programoch v Afrike. Pracovala pre Asociáciu Spojených národov v Slovinsku, kde mala na starosti Asociáciu knižníc a spravovala dokumentáciu. Pri tejto práci sa zoznámila s Danilom Türkcom, za ktorého sa roku 1976 vydala. S manželom pracovali v Ženeve a v rokoch 1992 – 2005 žili v New Yorku, kde Danilo Türk pracoval ako veľvyslanec Slovinska v Organizácii spojených národov. Barbara Miklič Türk zastávala v New Yorku funkciu prezidentky Dámskeho klubu delegátov pri Organizácii spojených národov. Ako manželka prezidenta Slovinska sa angažuje v otázkach školstva, zdravotníctva, sociálnej oblasti a kultúry.

Dňa 12. 4. 2012 v popoludnajších hodinách pani Barbara Miklič Türk navštívila Univerzitnú knižnicu v Bratislave, kde ju privítal generálny riaditeľ UKB, PhDr. Tibor Trgiňa.

Pre prvú dámu Slovinskej republiky sme v kabinete rukopisov, starých a vzácných tlačí pripravili špeciálnu výstavku. Vystavili sme najstaršie a najvzácnejšie slovinské tlače zo 16. storočia vytlačené v Nemecku, slovinskú tlač z produkcie tlačiarne Trnavskej univerzity, zaujímavé práce o flóre a faune Slovinska, vlastivednú prácu Valvasora o Slovinsku.

V osobitnej časti výstavy sme sa venovali slovensko-slovin-ským literárnym vzťahom cez osobu Jerneja Kopitara. Vystavili sme Kollárove práce, básne o Kopitarovi a články o Kopitarovi v časopise Orol tatranský.

Pani Barbara Miklič Türk si s veľkým záujmom prezrela vystavené exponáty, ktoré ju úprimne zaujali, netajila nadšenie nad koncepciou a jednotlivými dokumentmi. Na koniec návštevy sa poďakovala za veľký zážitok a za veľa práce, ktorá sa vynaložila na prípravu výstavy.

Po návšteve kabinetu sa návšteva odobrala na pracovisko UNESCO, kde ju informoval Ing. Alojz Androvič, PhD. o poslaní pracoviska. Na konci programu v UKB sa zapísala do pamätnej knihy knižnice.

PhDr. Klára Mészárosová

KONFERENCIA O DEJINÁCH KNIŽNEJ KULTÚRY DER VERLAGSSTANDORT HALLE UND SEINE BUCHHÄNDLERISCHE VERNETZUNG IM EUROPA DES 18. JAHRHUNDERTS

Halle an der Saale, 20. 3. – 22. 3. 2012 – seminár

V dňoch 20. 3. – 22. 3. 2012 sa konal v nemeckom meste Halle an der Saale inšpiratívny seminár pod názvom *Der Verlagsstandort Halle und seine buchhändlerische Vernetzung im Europa des 18. Jahrhunderts*. Organizačne ho zastrešilo niekoľko výskumných inštitúcií z akademického prostredia- Interdisziplinäres Zentrum für die Erforschung der Europäischen Aufklärung¹ (IZEA, Halle), Ludwig-Maximilians-Universität (LMU, München), Martin Luther Universität (Halle-Wittenberg).

Autori sa venovali širokému spektru aktuálnych tém vo výskume dejín knižnej kultúry. V kontexte významného historického postavenia mesta Halle ako centra evanjelického vzdelávania a sídla univerzity si kladli otázky súvisiace s rozvojom a zákonitostami fungovania knižného obchodu v európskom priestore v 18. storočí. Mnohé štúdie mohli vzniknúť vďaka sprístupneniu rozsiahleho archívu firmy Gebauer, ktorá sa od 30-tych rokov 18. storočia vyprofilovala postupne na dôležitý vydavateľský a kníhkupecký subjekt so širokou sieťou obchodných relácií nielen na nemeckých trhoch, ale aj v krajinách habsburskej monarchie. V roku 1820 sa zlúčila s ďalším hallským vydavateľstvom a kníhkupectvom C. A. Schwetschkeho. Schwetschke k svojmu podnikaniu ešte v roku 1788 pripojil aj podnik C. H. Hemmerdeho. Rozsiahly archívny korpus obchodnej korešpondencie, finančnej evidencie, či administratívy spomenutých vydavateľstiev prebieha procesom digitalizácie a je prístupný online.²

Prof. Dr. Ute Schneider (Mainzer Institut für Buchwissenschaft) predniesla úvodnú prednášku, v ktorej podčiarkla dôležitosť výskumov, ktoré by čo najkomplexnejšie odhalili rozmery a intenzitu migrácie typografickej produkcie v európskom priestore. Predstavila projekt digitalizácie archívu firmy Gebauer a jeho potenciál pre takéto výskumy. Dr. Marcus Conrad (IZEA, Halle) participoval na priamom spracovaní a zverejnení archívnych dokumentov. Zhodnotil ich celkový charakter a potenciál pri výskume „každodennosti v knižnom obchode“. Prof. Dr. Daniel Fulda (IZEA, Halle) následne prezentoval výsledky výskumu vydavateľského programu zakladateľa vydavateľstva – Johanna Justina Gebauera a jeho pokračovateľov. Pozornosť venoval významným vydavateľským projektom a

Inštitút vznikol ako integrálna súčasť Martin-Luther-Universität Halle-Wittenberg.

Prehľad realizovaných projektov a publikačnej činnosti inštitúcie je dostupný na adrese:

<<http://webdoc2.urz.uni-halle.de/izea/cms/de.html>>.

²Dostupné na internete: <<https://secure3.halle.de/dfg/start.fau?prj=iinterdfg>>.

vydavateľstva a vedúcim osobnostiam, ktoré stáli za ich realizáciou i distribúciou. Mnohé z nich sa podieľali na formovaní nemeckej historiografie.

Oblasti vydávania prohibítnej literatúry vo vydavateľstve Gebauer sa venovala prof. Christine Haug (LMU, München). Vďaka veľkému počtu obchodných kontaktov na nemeckých, francúzskych trhoch, aj v krajinách habsburskej monarchie, usilovalo sa vydavateľstvo distribuovať svoju produkciu v širokom priestore aj pomocou ďalších subjektov na knižnom trhu. Na problematiku šírenia zakázanej literatúry sa zamerlal aj Manuel Schulz (IZEA, Halle); pokúsil sa odhaliť identitu autorov, ktorí mohli stáť za niektorými anonymnými vydaniami firmy Gebauer. Dr. Johannes Frimmel (LMU, München) mapoval kooperáciu vydavateľstva Gebauer s významnou osobnosťou knižného obchodu v krajinách habsburskej monarchie – viedenským kníhtlačiarom a kníhkupcom J. T. Trattnerom. Komunikovali spolu už od 60-tych rokov 18. storočia, čo dokumentuje zachovaná korešpondencia vo firemnom archíve. Dr. Frimmel sa zamerlal aj na priblíženie vlastnej Trattnerovej vydavateľskej stratégie, založenej najmä na neoprávnenej dotlači.

Prof. Dr. Thomas Bremer (Martin Luther Universität, Halle) spracoval špecifickú oblasť kultúrnych väzieb medzi španielskym a nemeckým jazykovým priestorom. V rámci vydavateľského repertoáru firmy Gebauer vychádzali nemecké preklady španielskych originálov a Dr. Bremer nahliadol do pozadia vydávania a transferov tohto obsahu. Dr. Britta Klosterberg (Frankische Stiftungen, Halle) priblížila repertoár hallského vydavateľského domu a kníhkupectva Waisenhaus Buchhandlung, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť významnej hallskej dobročinnnej organizácie založenej A. H. Franckem na konci 17. storočia. Dr. Marcus Conrad (IZEA, Halle) v ďalšej prednáške porovnával vydavateľskú produkciu dvoch hallských vydavateľstiev Gebauer a Hemmerde. Po dekádach analyzoval ich charakter a okolnosti vychádzania od polovice 18. storočia do roku 1820.

Druhý deň konania podujatia otvoril Dr. Franz Stephan Pelgen (Mainzer Institut für Buchwissenschaft, Mainz), ktorý detailne priblížil charakter a potenciál uvedeného archívu pre potreby výskumu špecifického fenoménu v knižnom obchode – predplatiteľstvo. Obe jeho formy (prenumerácia i subskripcia) sa využívali ako obchodné stratégie s úmyslom už pred vydaním diela zdokumentovať reálne odberateľské zázemie a znížiť riziko finančnej straty na strane vydavateľa.

Autorský kolektív – Dr. Frank Grunert, Dr. Matthias Hambrock, Dr. Martin Kühnel (IZEA, Halle) prezentovali jeden z projektov inštitútu IZEA. Ide o projekt edície korešpondencie významného nemeckého filozofa Christiana Thomasia (1655 – 1728). Podobne zameraná bola aj prednáška Dr. Anne Purschwitz (IZEA, Halle), ktorá analyzovala v rámci projektu Hallischer Zeitungen und Zeitschriften der Aufklärung periodickú produkciu vychádzajúcu v Halle od roku 1680 do roku 1810. Pripravovaný digitalizačný projekt, ktorý by mal v budúcnosti sprístupniť rozsiahly

archívny korpus pozostalosti významného nemeckého osvietenca, autora, vydavateľa a kníhkupca Friedricha Nicolaia (1733 – 1811), predstavil Rainer Falk, M. A. (Staatsbibliothek zu Berlin). Podujatie ukončila Carola Staniek (Deutsche Nationalbibliothek Deutsches Buch- und Schriftmuseum, Leipzig), ktorá informovala zúčastnených o novinkách v úrovni prístupnosti vybraných fondov Deutsche Nationalbibliothek (Leipzig, Frankfurt am Main) a prebiehajúcich projektoch.

Rozsiahly a rozmanitý fond vydavateľstva Gebauer ukrýva v sebe značný potenciál aj pre výskum uhorského knižného obchodu. Väzbami na firmy Gebauer, Hemmerde i Schwetschke disponovali bratislavskí i peštianski kníhkupci, preto by sme chceli týmto spôsobom upriamiť pozornosť kolegov aj na tento vynikajúci archívny zdroj.

Mgr. Petronela Bulková

PUBLIKÁCIA VIDIECKE ŠLACHTICKÉ SÍDLA V ORAVSKEJ STOLICI

V priestoroch Univerzitnej knižnice v Bratislave sa konala 18. 4. 2012 v spolupráci s Liptovskou galériou Petra Michala Bohúňa v Liptovskom Mikuláši prezentácia publikácie historikov Tomáša Januru a Michala Čajku *Vidiecke šľachtické sídla v Oravskej stolici*. Samotná publikácia koncepčne nadväzuje na už vydanú knihu *Vidiecke šľachtické sídla v Liptovskej stolici* (autor Tomáš Janura, vydala Liptovská galéria Petra Michala Bohúňa, 2008).

Zámerom autorov bolo tento raz zmapovanie kúrií a kaštieľov na Orave, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou historického vývoja tohto regiónu. Úvodná štúdia prináša všeobecnú charakteristiku historického a stavebného vývoja týchto objektov v 16. – 19. storočí, teda v období ich vzniku. Na základe pramenného a terénneho výskumu autori identifikovali 70 sídiel v lokalitách Dolný Kubín, Horná Lehota, Itebné, Jasenová, Leštiny, Nižná, Oravská Poruba, Párnica, Rabčice, Tvrdošín, Veličná a Vyšný Kubín. Jednotlivé kaštiele a kúrie sú zoradené osobitne vo forme hesiel. Tie obsahujú architektonický popis objektov, sústredený najmä na zhodnotenie charakteristických exteriérových znakov, vývoj stavebných zmien a úprav. Text hesla prináša i ďalšie formácie a fakty, vzťahujúce sa k objektom, napr. mená pôvodných aj ďalších majiteľov, spôsob nadobudnutia sídla, či prípadné významné udalosti viažuce sa k objektu a pod. Súčasťou publikácie je fotodokumentácia, prehľady prameňov, čerpanej literatúry a ďalšie prílohy.

Cieľom publikácie je zvýšiť záujem širokej verejnosti o kultúrne dedičstvo, prispieť k turistickej atraktivnosti regiónu a „... obnoviť povedomie o kaštieloch a kúriách...“, ktoré sú dôležitým svedectvom svojej doby.

Mgr. Miriam Poriezoová, PhD.

ANL+ ANEB ČLÁNKOVÁ BIBLIOGRAFIE NOVÉ GENERACE

Bratislava, 3. 5. 2012 – seminár

Univerzitná knižnica v Bratislave v spolupráci so spoločnosťou MULTIDATA Praha, spol. s r.o. zorganizovali dňa 3. mája 2012 v prednáškovej sále na Ventúrskej ulici seminár s názvom ANL+ aneb článková bibliografie nové generace. Seminár vzbudil v knihovníckej obci veľkú pozornosť – zúčastnilo sa ho takmer 80 záujemcov z rôznych typov knižníc z celého Slovenska.

Prednášateľ Ing. Martin Vojnar z firmy MULTIDATA Praha sa vo svojej prezentácii zameril na vysvetlenie potreby a významu budovania novej podoby článkovej bibliografie s využitím nástrojov novej generácie a výsledkov digitalizácie periodík. Projekt ANL+ (<http://anlplus.jib.cz>) vznikol v roku 2011 ako reakcia na situáciu, ktorá nastala po tom, ako Národní knihovna ČR prestala k 31. 12. 2010 prispievať do kooperačného systému národnej článkovej bibliografie (ANL). Oficiálne bol projekt predstavený na konferencii Knihovny současnosti v septembri 2011.

ANL+ je experimentálny zdroj poskytujúci informácie o článkoch publikovaných v českých novinách, časopisoch a ďalších pokračujúcich prameňoch od roku 2011. Nadväzuje na databázu ANL, ktorú v rokoch 1992 – 2010 vytvárala Národní knihovna v spolupráci s ďalšími knižnicami (Moravská zemská knihovna, krajské a odborné knižnice). Na projekte ANL+ spolupracuje Národní knihovna ČR, Moravská zemská knihovna, firma NEWTON Media (pôvodne ANOPRESS IT) a od mája 2012 tiež Knihovna Akademie věd ČR.

Záznamy do databázy ANL+ sa získavajú z viacerých zdrojov:

- bibliografické záznamy článkov spracované krajskými a odbornými knižnicami; originálne sú tieto záznamy dodávané do databázy ANL a z nej sú preberané pre potreby ANL+,
- údaje získané z externých zdrojov – plnotextových databáz firiem ANOPRESS IT a NEWTON Media (záznamy obsahujú aj stručný náhľad, plné texty a digitalizovanú podobu článku, taktiež sa realizuje

monitoring médií – prepisy vybraných rozhlasových a televíznych relácií),

- údaje získané digitalizáciou českých periodík od roku 2011 (uskutočňuje ju Národní knihovna ČR),
- z produkcie Knihovny Akademie věd ČR (tituly jednotlivých ústavov).

K 2. máju 2012 obsahovala databáza ANL+ 786 905 záznamov článkov vrátane prepisov rozhlasových a televíznych relácií. Prístup k nej je možný prostredníctvom portálu Jednotná informačná brána (www.jib.cz), súčasne sa prehľadáva aj pôvodná databáza ANL. Nevýhodou je, že prístup k plným textom a digitalizovanej podobe článkov je možný len z počítačov zapojených knižníc (vyžaduje registráciu). Voľne prístupné sú bibliografické záznamy článkov a ich stručné náhľady.

Výhody ANL+ v porovnaní s ANL spočívajú najmä v tom, že používateľ má možnosť dostať sa (samozrejme, pokiaľ prístupuje z knižnice) do plného textu, v ktorom môže vyhľadávať; výsledky vyhľadávania sú zoradené podľa relevancie (v ANL iba abecedne podľa názvu), pre všetkých je sprístupnený stručný náhľad.

Ďalšia časť prezentácie bola venovaná ukážkam vyhľadávania v databáze ANL+, experimentom s deduplikáciou a automatickou indexáciou dokumentov, ako aj načrtnutiu možných perspektív projektu ANL+ v roku 2012.

V poslednej časti prezentácie bol predstavený projekt AMGK+, ktorý je zameraný na vybudovanie centrálného indexu českých digitalizovaných a digitálnych zbierok kultúrnych inštitúcií (archívy, múzeá, galérie a knižnice).

Na vyhľadávanie v digitálnych zbierkach (<http://amgk.multidata.cz>) sa využíva systém PRIMO. Zapojené inštitúcie poskytujú metaúdaje, ktoré index AMGK+ zbiera a indexuje v pravidelných intervaloch. Základným predpokladom je, aby inštitúcia mala zbierku dokumentov alebo informácií dostupnú v elektronickej podobe na internete (nemusí byť voľne dostupná pre všetkých). Pamäťové inštitúcie sa môžu do AMGK+ zapojiť uzatvorením zmluvy.

V závere seminára sa medzi zúčastnenými rozprúdila veľmi podnetná diskusia o situácii v oblasti článkovej bibliografie na Slovensku, ktorá sa v mnohom podobá situácii u našich západných susedov.

Prezentácia je dostupná na stránke:

<http://www.multidata.cz/novinky/akce-zdroje/archiv-2012/seminar-anl-aneb-clankova-bibliografie-nove-generace>.

PhDr. Jana Matúšková

DEŇ VÝSKUMU KNIŽNEJ KULTÚRY A RETROSPEKTÍVNEJ BIBLIOGRAFIE 2012

Martin, 16. 5. 2012 – pracovné stretnutie

V Slovenskej národnej knižnici v Martine sa konal 16. mája 2012 „Deň výskumu knižnej kultúry a retrospektívnej bibliografie“. Na tomto pracovnom stretnutí sa zišli zástupcovia partnerských pracovísk Slovenskej národnej knižnice (ďalej SNK). Zasadnutie otvorila krátkym príhovorom zástupkyňa sekcie výskumu dejín knižnej kultúry Klára Komorová.

V ďalšom bode programu „Aktuálne výsledky výskumu dejín knižnej kultúry na partnerských pracoviskách SNK“ ako prvá vystúpila a v stručnosti predstavila výsledky práce za uplynulý rok riaditeľka sekcie výskumu dejín knižnej kultúry SNK Eva Augustínová, za ňou postupne nasledovali vedúca kabinetu rukopisov, starých a vzácných tlačí Univerzitetnej knižnice v Bratislave Klára Mészárosová, vedúca kabinetu retrospektívnej bibliografie v Univerzitetnej knižnici v Bratislave Zlatica Pytlová, zo Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici vedúca oddelenia bibliografie Blanka Snopková a vedúca úseku retrospektívnej bibliografie a výskumu dejín knižnej kultúry Mária Bôbová, vedúca bibliografického oddelenia Štátnej vedeckej knižnice v Prešove Marcela Domenová a vedúca oddelenia historických fondov Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach Angela Kurucová.

Informáciu o pripravenej Metodike spracovania starých tlačí v Marc 21 podala K. Komorová. Sprístupnená je na web stránke SNK.

Zástupcovia jednotlivých partnerských pracovísk, ktorí pripravujú v roku 2012 podujatia k dejinám knižnej kultúry na Slovensku, v krátkosti oboznámili prítomných s ich obsahom. O každej z akcií bude vopred zaslaná informácia, hlavná téma a následne bude zaslaná pozvánka s prihláškou.

Pripravovanú databázu Slovník slovenských kníhkupcov, vydavateľov a nakladateľov do roku 1945 predstavila Agáta Klimeková (SNK). Načrtla svoju víziu o formulári, poliach, údajoch a zároveň vyzvala všetkých zainteresovaných na spoluprácu pri jeho tvorbe.

Mgr. Zlatica Pytlová

Ad hoc

Pred chvíľou sme s kolegyňou Mgr. Danielou Drličkovou dostali krátku správu o našej konferencii – 32. odbornom seminári hudobných knihovníkov. Autorkou textu je PhDr. Emese Duka-Zólyomi, človek vari najpovolanejší. Od konca 60. rokov minulého storočia stála v prvom rade budovania slovenského hudobného knihovníctva, kreovala ho vlastne skoro štyridsať rokov. Úspešne prešla i dlhú cestu kultivácie a hľadania funkcií hudobného kabinetu našej knižnice. Niet vari povolanejšieho človeka, aby zhodnotil náš vklad do súčasného diania v slovenskom hudobnom knihovníctve. Sme radi, že vám môžeme sprístupniť celý pôvodný text. A ešte niečo, želáme, pani doktorka, veľa zdravia a entuziazmu.

**32. ODBORNÝ SEMINÁR HUDOBNÝCH
KNIHOVNÍKOV
HUDOBNÝ KABINET UNIVERZITNEJ KNIŽNICE
V BRATISLAVE 1952 – 2012**

Bratislava, 22. 5. – 23. 5. 2012, seminár

Seminár bol venovaný vývoju hudobného kabinetu Univerzitetnej knižnice, v prvom rade osobnostiam, ktorí v tomto procese zohrávali dôležitú úlohu. V prednáškach sa zdôraznilo najmä meno pána Vladimíra Dvořáka. Hudobné pracovisko Univerzitetnej knižnice svojou činnosťou už od 70-tych, ale najmä 80-tych rokov v značnej miere podporovalo a obohacovalo vývoj hudobného knihovníctva na Slovensku. Poslaním seminára bolo aj upozorniť prítomných na súčasnú neblahú situáciu a to na postupné rušenie hudobných pracovísk.

V úvodnom slove pani Dana Drličková poukázala na rôznorodosť a zároveň opodstatnenosť tém. Prítomní získali poznatky z hudobných dejín Bratislavy, dve prednášky boli venované súčasným trendom informácií a vývoju tezurácie hudobných prameňov.

Vítaná bola exkurzia do Dolnej Krupej, ktorú usporiadal hudobný kabinet spolu s jubilujúcou inštitúciou, Hudobným múzeom SNM. Sprievodnou akciou seminára bola bohatá výstava zo života hudobných oddelení, úsekov a kútikov na Slovensku za posledných 30 rokov. Aj na tomto príklade sa ukázal vplyv hudobného kabinetu na dianie na Slovensku.

Treba oceniť koncert vynikajúcich mladých umelcov, po ktorom nasledovalo posedenie s voľnou odbornou a priateľskou diskusiou. Počet účastníkov bol nad očakávanie.

Seminár sa zapísal so zlatými písmenami do kroniky ďalšieho vývoja.

PhDr. Dušan Lechner a PhDr. Emese Duka-Zólyomi

14. ZASADNUTIE NÁRODNEJ KOMISIE PRE SLUŽBY V KRAJSKEJ KNIŽNICI KAROLA KMEŤKA V NITRE

Nitra, 5. 6. – 6. 6. 2012 – 14. zasadnutie národnej komisie pre služby

V dňoch 5. – 6. júna 2012 sa v Krajskej knižnici Karola Kmeťka v Nitre konalo 14. zasadnutie národnej komisie pre služby. Dva dni stretnutia boli naplnené bohatým programom.

Program sa začal prečítaním plnenia záverov z 13. zasadnutia národnej komisie pre služby, ktoré prezentovala PhDr. Darina Janovská a pokračoval predstavením a prehliadkou hosťujúcej knižnice, ktorou nás sprevádzala riaditeľka knižnice Mgr. Monika Lobodášová. Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre používa od roku 2008 KIS Dawinci s novou funkciou na zasielanie upomienok svojim používateľom prostredníctvom sms notifikácie spustenou od roku 2011. S touto službou má knižnica dobré skúsenosti.

Prezentácie účastníkov v rámci programu boli rozdelené do piatich blokov.

Prvým blokom bol blok Digitalizácia, ktorý mal informovať o aktuálnom stave a problémoch digitalizácie v knižniciach na Slovensku. S prezentáciami vystúpili **Ing. Jozef Dzivák** zo Slovenskej národnej knižnice s príspevkom „Slovenská digitálna knižnica“ a **Mgr. Henrieta Gábrišová** z Univerzitnej knižnice v Bratislave, ktorá predstavila digitalizačné služby na Slovensku. Ing. Dzivák prezentoval funkcionality pripravovanej Slovenskej digitálnej knižnice, ktorá bude fungovať prostredníctvom googlovskej aplikácie MediaInfo. Na rovnakej platforme začala už v apríli fungovať, zatiaľ čo do počtu titulov malá, ale zaujímavá zbierka zdigitalizovaných periodík v Univerzitnej knižnici v Bratislave.

Cieľom druhého príspevku nebolo propagovať služby a aktivity v oblasti digitalizácie na Slovensku, skôr sa zamerať na aktuálne dianie a služby v kontexte aktuálnych digitalizačných projektov a tiež v kontexte Stratégie rozvoja slovenského knihovníctva za roky 2008 – 2013 a zmapovať ich. V predkladanom návrhu tohto kľúčového dokumentu bolo deklarované, že v uvedenom období majú knižnice „strategickú príležitosť ovplyvniť rast kvality života obyvateľstva tým, že budú zabezpečovať slobodný a rovnoprávny prístup k vysokokvalitným informáciám. Výsledkom ich činnosti bude vysoká miera prepojenia a sprístupňovania dát, informácií a poznatkov vo fyzickej alebo digitálnej forme, dlhodobé a bezpečné uloženie dát na rôznych nosičoch a vysoká miera aplikácie týchto poznatkov v oblasti výskumu, vývoja, inovácie, ľudských zdrojov a vzdelávania, cestovného ruchu, kultúry a miestneho a regionálneho rozvoja.“¹⁾

Táto strategická príležitosť bola zapracovaná do projektov v rámci OPIS-u a OPIS-u 2, pod hlavičkou Rozvoj pamätových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry. Do tejto prioritnej osi vstúpilo od apríla minulého roku deväť projektov týkajúcich sa digitalizácie knižničných fondov, archívnych a muzeálnych fondov. Z toho tromi „nosiťmi“ projektov sú knižnice: Slovenská národná knižnica, Univerzitná knižnica v Bratislave a Štátna vedecká knižnica v Prešove.

Doterajšie výsledky digitalizácie knižničných fondov v rámci iných kooperatívnych projektov (projekt TEL v rámci The European Library spolupracujúci so Slovenskou národnou knižnicou) boli v rámci prezentácie doplnené predstavením stránky Europeany a The European Library a ich funkcionality, úlohy a cieľov. Čo sa týka vlastných projektov jednotlivých knižníc, ktoré boli predstavené, (napr. projekt digitalizácie Bašagičovej zbierky v Univerzitetnej knižnici v Bratislave, projekt Judaiká a ďalšie), tie sú vždy sprístupňované na stránkach jednotlivých knižníc a nie sú zapojené do spoločného registra digitalizovaného kultúrneho dedičstva pod spoločnou platformou. Môžeme dúfať, že v rámci spomínaných otvorených a prebiehajúcich projektov pod hlavičkou OPIS 2 sa onedlho dočkáme takého spoločného registra, prípadne spoločnej platformy, ktorá bude integrovať digitalizačné aktivity prostredníctvom jednej aplikácie a pod jednou „stretchou“.

V rámci bloku elektronické knihy (e-books) vystúpili **Mgr. Monika Lobodášová** z Krajskej knižnice K. Kmeťka v Nitre s príspevkom Čo je elektronická kniha – úvod do problematiky a z tej istej knižnice v danom bloku vystúpila **Mgr. Ivana Barincová**, ktorá sa zamerala na skúsenosti s používaním čítačiek v knižniciach na Slovensku. **Lívia Plásthová** z komerčnej spoločnosti Wooky s.r.o. prezentovala modelové riešenie pre požičiavavanie a nákup e-knží pre knižnice. Spoločnosť Wooky ponúka vyše 3700 titulov v slovenskom a českom jazyku (z toho viac ako 1300 titulov zdarma) vrátane novín, dennej tlače, mesačníkov. Rovnako vie poskytnúť čítacie zariadenia priamo s nainštalovanou platformou vrátane výpožičného modulu pre e-knihy. Na Slovensku je tento výpožičný modul zatiaľ netestovaný, vo svete v rámci verejných a akademických knižníc už hojne používaný.

V rámci bloku Informácie z českých knižníc sa prezentovali Národní knihovna ČR zastúpená **Mgr. Hanušom Hemolom** a Národní technickú knihovna, ktorá bola zastúpená **Ing. Petrou Procházkovou** a **Bc. Alenou Chodounskou**. Alena Chodounská predstavila novú službu pre svojich, hlavne nových používateľov, ktorú nazvali Ra(n)dění v NTK. Ide o koncept oboznamovania používateľov s knižnicou a jej službami na vyžiadanie, v malých skupinkách.

V bloku Súdne vymáhanie nevrátených dokumentov vystúpila **PhDr. Darina Janovská**, ktorá otvorila danú problematiku a ukázala príklady úspešného súdneho vymáhania v rámci Slovenskej národnej knižnice.

Mgr. Peter Penthor hovoril o vymáhaní nevrátených dokumentov a poplatkov v Univerzitnej knižnici v Bratislave. Prezentoval niekoľko zaujímavých príkladov z praxe a postupy pri súdnom vymáhaní. Povzbudil knižnice pri snahe o realizáciu vymáhaní nevrátených dokumentov svojím príkladom a úspešnými vymáhaniami. **Ing. Petra Procházková** z Národnej technickej knihovny v Prahe prezentovala príspevok Skúsenosti so súdnym vymáhaním v NTK. **Mgr. Tatiana Némethová** z Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre informovala o využití služieb spoločnosti SAF Investment s.r.o., ktorá vymáha právnou formou nevrátené dokumenty Krajskej knižnice Karola Kmeťka v Nitre.

V rámci bloku Knižnično-informačné služby – problémy a novinky vystúpili **Ing. Silvia Stasselová**, vedúca knižnice a Informačného centra Stavebnej fakulty STU a predsedníčka Spolku slovenských knihovníkov, ktorá prezentovala odporúčania pre knižnice podľa novej smernice IFLA pre služby verejných knižníc a pripravovaný Medzinárodný etický kódex IFLA pre knihovnícku profesiu, ktorý je možné nájsť v našom bulletin v preloženom návrhu.

Ing. Martin Vojnar z firmy Multidata v Prahe hovoril o novej podobe článkovej bibliografie ANL+. Vzhľadom na aktuálny znepokojujúci stav v oblasti spracovania analytickej (článkovej) bibliografie na Slovensku prezentoval Ing. Vojnar návrh na riešenie situácie spoločnosťou Multidata Praha.

Stretnutie národnej komisie pre služby bolo ukončené návštevou novostavby Univerzitnej knižnice Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, ktorá získala v minulom roku najvyššie ocenenie v oblasti architektúry

Stavba roka 2011. Sprievod po knižničných priestoroch a výklad podala riaditeľka knižnice **PhDr. Anežka Strihová**.

Nasledujúce, 15. stretnutie národnej komisie pre služby v budúcom roku prebehne v Európskom meste kultúry 2013, v Košiciach.

Literatúra:

1. Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2008 – 2013. Predkladacia správa. In: Knižnica, roč. 8, č. 11 – 12, 2007.

Mgr. Henrieta Gábrišová

SLOVENSKÉ KNIHOVNÍCKE ČASOPISY NA WEBE

Pôvodným zámerom tohto príspevku bolo urobiť prehľad slovenských elektronických časopisov (ďalej e-časopisov) z oblasti knihovníctva. Po prezretí všetkých dostupných titulov sme konštatovali, že pravý knihovnícky e-časopis typu českého Ikarosa na slovenskom webe nenájdeme. Až na malé výnimky ide o elektronické verzie, resp. kópie tlačených titulov vystavených na webových stránkach knižníc, spravidla vo formáte pdf bez hypertextového prepojenia. E-časopis stále nie je chápaný ako samostatné médium, ale iba ako iný variant, resp. mutácia tlačeného periodika.

Pri zostavovaní prehľadu sme vychádzali z už existujúcich súpisov. Na webe InfoLib-u, portálu pre knižničnú a informačnú teóriu a prax ¹⁾ je v rubrike Knižničné informačné zdroje uvedených 22 elektronických a tlačených periodík, ktoré vydávajú slovenské knižnice. Pre porovnanie, na webe Národní knihovny ČR sa v rubrike Knižničná (a príbuzná) periodika ČR a SR ²⁾ uvádza 11 slovenských e-časopisov. Inšpiratívny bol aj príspevok Iva Brožka v Ikarose ³⁾ a vystúpenie Jany Vranovej zo Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici pod názvom Knižničné periodiká na Slovensku ⁴⁾ na seminári, ktorý organizovala Študijná a vedecká knižnica v Hradci Královém. V Bulletine Slovenskej asociácie knižníc vychádzali od roku 2009 na pokračovanie príspevky o knihovníckych časopisoch a bulletinoch v jednotlivých samosprávnych krajoch ⁵⁾ v rubrike Poznáme naše knihovnícke periodiká? Súčasne sa predstavovali aj niektoré známejšie tituly, napr. ITLib, Bulletin UKB, či InfoMedLib. Vydavatelia týchto titulov sprístupňujú okrem papierovej verzie aj verziu elektronickú. ⁶⁾

Na tému knihovnícke periodiká vyšlo viacero zaujímavých príspevkov, uvádzame ich v použitej literatúre.

„Pravých“ e-časopisov je na Slovensku veľmi málo. Do tejto kategórie by sme mohli zaradiť len e-noviny Vedecký kaleidoskop ⁷⁾, ktoré vydáva Centrum vedecko-technických informácií SR, konkrétne Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti. Podobnú úlohu malo elektronické periodikum e-Monitor, ktoré tiež vydávalo CVTI SR ⁸⁾, alebo e-časopis Strednej odbornej školy knihovníckych a informačných štúdií v Bratislave Genezis ⁹⁾. Z týchto štyroch titulov ani jeden nemal tlačný ekvivalent. Vo všetkých prípadoch sú to však periodiká, ktoré vydáva knižnica alebo odborná škola, ale obsah sa netýka knižníc a knihovníckej teórie a práce alebo sa ich dotýka len veľmi okrajovo.

Súpis e-časopisov sme rozdelili abecedne do troch skupín: periodiká s celoslovenskou pôsobnosťou, periodiká inštitucionálne a periodiká regionálne, ktoré vydáva niektorá z knižníc, najmä so zameraním na aktivity svojej inštitúcie a aktivity knižníc v jej regióne.

Knihovnícke periodiká vydávajú nielen veľké knižnice, knihovnícke časopisy a bulletinové vydáva aj veľká skupina regionálnych knižníc. Tieto periodiká sú určené najmä pre potreby obecných knižníc v regióne. Obsahujú preto aktuálne informácie, legislatívne dokumenty a metodické materiály, informácie o práci jednotlivých knižníc, kultúrne kalendáre, vyhodnotenia činnosti knižníc, analýzy a štatistické prehľady o činnosti verejných knižníc príslušných regiónov. Práve táto skupina periodík vychádza vo veľmi malom náklade, spravidla z tohto dôvodu nepožiadali o pridelenie ISSN. Elektronická forma je preto pre tieto knižnice výhodná. Okrem výhod finančných aj pre jej aktuálnosť, dostupnosť, možnosť uverejňovať farebné fotografie a obrázky, s možnosťou prelinkovania na iné webové stránky.

Celoslovenské periodiká

Bulletin Slovenskej asociácie knižníc

<http://www.sakba.sk/?page=bulletin>

ISSN 1335-7905. Vydavateľ: Bratislava : Slovenská asociácia knižníc, 1993-, 4x ročne. Do ročníka 4 (1996) vychádzalo pod názvom Slovenská asociácia knižníc. Bulletin.

Titul je prístupný na webe od č. 2 (2001).

InfoMedLib

www.sllk.sk/O-kniznici/Edicna-cinnost/Pages/InfoMedLib.aspx

ISSN 1335-5759. Vydavateľ: Bratislava : Národné centrum zdravotníckych informácií – Slovenská lekárska knižnica, 2000-, 2x ročne. Predtým vychádzal pod názvom Metodický informátor (1966 – 1999).

Periodikum obsahuje abecedný a tematický register. Časopis je určený pre

pracovníkov odborných knižníc a informačných pracovísk v rezorte zdravotníctva. Na svojich stránkach prináša príspevky o činnosti Slovenskej lekárskej knižnice ako i lekárske knižníc v SR v rubrikách: aktuálne informácie z oblasti knižničnej štatistiky, informačných technológií, knižnično-informačnej a vzdelávacej činnosti.

ITlib. Informačné technológie a knižnice

www.cvtisr.sk/itlib

ISSN 1336-0779 (online vydanie), ISSN 1335-793X (tlačené vydanie).

Vydavateľ: Bratislava : Centrum VTI SR, 2001-, 4x ročne.

Voľne dostupné v html. Plné texty od roku 2001, obsahy jednotlivých čísel od roč. 1 (1997), kedy vychádzal pod názvom Bulletin Centra vedecko-technických informácií SR. Jednotlivé čísla sú monotematické.

Knižnica

www.snk.sk/?casopis-kniznica

ISSN 1335-7026 (tlačené vydanie), ISSN 1336-0965 (online vydanie).

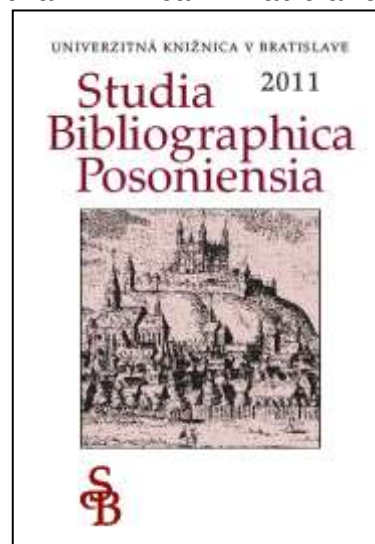
Vydavateľ: Martin: Slovenská národná knižnica, 2000 - , mesačník.

Revue pre knihovníctvo a bibliografiu, knižnú kultúru, informačné systémy a technológie, ochranu dokumentov, biografistiku, archív a múzeum knihy, knižnej grafiky a literárnych pamiatok. Časopis začal vychádzať po odčlenení Slovenskej národnej knižnice od Matice slovenskej ako náhrada za časopis Knižnice a informácie, ktorý zostal v pôsobnosti Matice slovenskej. Titul je prístupný na webe od roku 2001.

Studia bibliographica Posoniensia

<http://www.ulib.sk/sk/publikacie-ukb/studia-bibliographica-posoniensia/>
ISSN 1337-0723. Vydavateľ: Bratislava : Univerzitná knižnica v Bratislave, 2006-, 1x ročne.

Jednotlivé zväzky majú aj ISBN. Zborník prináša príspevky z oblasti bibliografie, výskumu a ochrany starých a vzácnych tlačí, knižničnej a informačnej vedy a dejín knižnej kultúry.

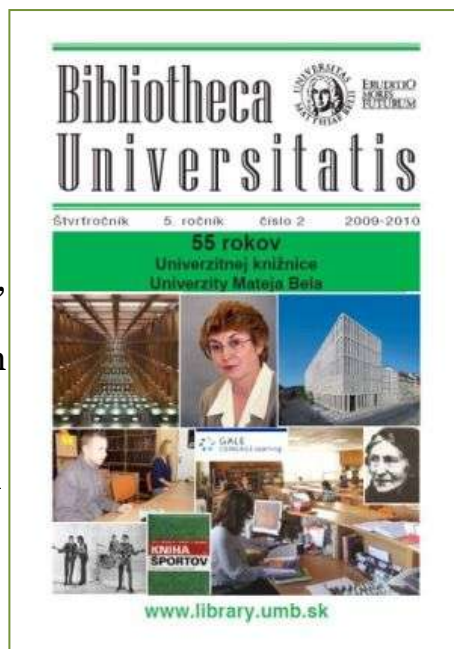
Inštitucionálne periodiká

Bibliotheca Universitas. Časopis Univerzitetnej knižnice Univerzity Mateja Bela

<http://www.library.umb.sk/index.php?module=articles&id=62&language=1>

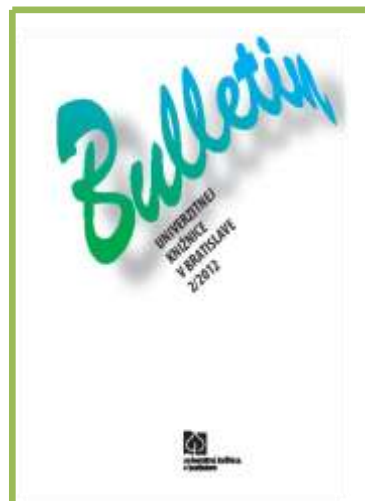
ISSN 1337-4753. Vydavateľ: Banská Bystrica :
Univerzitná knižnica Mateja Bela, 2008/2009,
4x ročne. Hlavným zámerom časopisu je
informovať o knižnično-informačných službách
na Univerzite Mateja Bela.

Príloha s názvom *Informačné listy EDC*
prináša informácie o činnosti, fonde a službách
Európskeho dokumentačného centra ako aj
aktuálne správy a užitočné informácie
z Európskej únie.

Bulletin Univerzitetnej knižnice v Bratislave

<http://www.ulib.sk/sk/publikacie-ukb/bulletin-univerzitetnej-kniznice-v-bratislave/> ISSN 1210-2016. Vydavateľ: Bratislava : Univerzitná knižnica v Bratislave , 1990-, 2x ročne. Titul vychádzal od 1999 – 2004 pod názvom Aktuality. Informácie z knižničnej a informačnej vedy. Periodikum je dostupné na webovej stránke Univerzitetnej knižnice v Bratislave od č. 1 (2005).

Informačný bulletin ÚK SAV

<https://docs.google.com/folder/d/oB28N9bRkuO7gOGMyNzgoODQtMDhmOSooMzM1LWJiZmUtZTljNjc1YTI4OWNk/edit?pli=1>

www.uk.sav.sk/uksav/images/bulletin/IB2010-1.pdf

ISSN 0139-9993. Vydavateľ: Bratislava : Ústredná knižnica SAV , 1970-, 2x ročne.

Prináša informácie o aktivitách Ústrednej knižnice SAV, ústavných knižníc, novinky o poskytovaných službách

<http://www.library.umb.sk/index.php?module=articles&id=62&language=1> používateľom Ústrednej knižnice SAV a iné odborné informácie pre knihovníkov v sieti knižníc SAV.

Regionálne periodiká

Bardejovský knihovník. Knižničný spravodajca pre obecné knižnice okresu Bardejov

www.gutgesel.sk/Dokumenty/bk1_2010.pdf

Vydavateľ: Bardejov : Okresná knižnica Dávida Gutgesela v Bardejove.
Nepravidelná periodicita. Časopis prináša základné informácie o činnosti knižnice na všetkých úsekoch jej činnosti, zaujímavosti zo života Bardejova a rozhovory s význačnými osobnosťami Bardejova a jeho okolia.

Knihovnícke informácie

www.vkmm.sk/download.php?sekce=4

Vydavateľ: Banská Bystrica : Verejná knižnica Mikuláša Kováča, 2x ročne.
Periodikum je určené obecným knižniciam okresov Banská Bystrica a Brezno. Na webovej stránke knižnice je dostupných 17 čísel 9 ročníkov titulu vo formáte PDF.

Knihovník

www.vkjb.sk/index.php?ids=37

ISSN 1337-9356. Vydavateľ: Košice : Verejná knižnica Jána Bocatia , [1979]-, 2x ročne.

Časopis s viac ako 30 ročnou tradíciou sa venuje predovšetkým teoretickým a praktickým otázkam verejného knihovníctva s dôrazom na verejné knižnice východného Slovenska. Autormi príspevkov sú nielen zamestnanci knižnice, ale redakcia získava prispievateľov aj z iných knižníc.

Knihovník. Metodický spravodajca pre knihovníkov obecných knižníc

http://www.kniznicatopolcany.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=88&Itemid=89

Vydavateľ: Topoľčany : Tríbečská knižnica v Topoľčanoch, 2x ročne.

Regionálny knihovnícky časopis určený pre knihovníkov obecných knižníc Okrem informácií o aktuálnom dianí v knižniciach v metodickej pôsobnosti tríbečskej knižnice, periodikum prináša profily osobností regiónu, kalendár výročí a rôzne zaujímavosti a informácie o podujatiach. Na webe knižnice sú prístupné 3 posledné čísla vo formáte pdf.

Knižničné noviny

<http://www.svkbb.eu/index.php/sk/edine-tituly?1cc89db82c554df2ffabaa38d7873aed=2c848d5dff39f95c1b1cd790523d4463>

ISSN 1335-6917. Vydavateľ: Banská Bystrica : Štátna vedecká knižnica, 2000-, 4x ročne.

Periodikum je určené používateľom Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici. Prináša informácie o činnosti jednotlivých pracovísk knižnice a Literárno-hudobného múzea, novinky výpožičného systému, informácie z konferencií a odborných seminárov, medzinárodné aktivity knižnice a zaujímavosti z partnerských knižníc.

Knižničný spravodajca: časopis pre verejné knižnice Trnavského samosprávneho kraja

<http://www.kniznicatrnava.sk/sk/kniznicny-spravodajca/>

Vydavateľ: Trnava : Knižnica Juraja Fándlyho , 1995-, 2x ročne.

Periodikum sa venuje činnosti regionálnych knižníc Trnavského samosprávneho kraja – Galantskej knižnice, Žitnoostrovnej knižnice v Dunajskej Strede, Záhorskej knižnice v Senici, Mestskej knižnice mesta Piešťany a Mestského kultúrneho centra – knižnici v Hlohovci ako aj obecným knižniciam v kraji. Na webe knižnice sú publikované 4 posledné ročníky vo formáte pdf.

Košický knižničný kaleidoskop

http://www.svkk.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=73&Itemid=111&lang=sk

ISSN 1338-0028. Vydavateľ: Košice : Štátna vedecká knižnica, 2003-, občasník.

Periodikum informuje o všetkých aktivitách Štátnej vedeckej knižnice v Košiciach. Súčasne informuje aj o činnosti verejných knižníc na východnom Slovensku a o činnosti Spolku slovenských knihovníkov v Košickom kraji. Na stránke knižnice je uverejnených 8 ročníkov občasníka vo formáte pdf.

Kysucký knihovník

http://www.kniznica-cadca.sk/html/s_kniznica.html

http://www.kniznica-adca.sk/dokumenty/Kysucky_knihovnik_2011_1.pdf

Vydavateľ: Čadca : Kysucká knižnica v Čadci, 2008-, 1x ročne.

Periodikum je určené knihovníkom verejných a školských knižníc kysuckého regiónu a knižniciam v metodической pôsobnosti knižnice. Okrem metodической

kých materiálov prináša aj kalendár výročí, medailóny a rozhovory s významnými osobnosťami regiónu.

Občasník knihovníkov Bratislavského kraja. Bulletin Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov Bratislavského kraja

<http://www.kniznica-ruzinov.sk/?obcasnik-knihovnikov-bratislavskeho-kraja>

ISSN 1335-664X. Vydavateľ: Bratislava : Knižnica Ružinov , 2000-, 2x ročne.

Periodikum sa venuje činnosti knižníc v Bratislave a v Bratislavskom kraji s dôrazom na aktivity verejných knižníc a na činnosť Krajskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov.

Doteraz vyšlo 23 čísel.

OČK(o), Okresný časopis knihovníkov o práci knižníc okresov Pezinok, Malacky a Senec

http://www.kniznicapezinok.sk/stuff/ocko_2011.pdf

Vydavateľ: Pezinok : Malokarpatská knižnica v Pezinku, 1995-, občasník.

Periodikum je platformou na vzájomnú výmenu skúseností a názorov knihovníkov verejných knižníc, ktoré metodicky riadi Malokarpatská knižnica v Pezinku.

Časopis je v súčasnosti vydávaný len v elektronickej podobe.

Podduklianský knihovník. Časopis Podduklianskej knižnice vo Svidníku

http://www.podduklianskakniznica.sk/index.php?option=com_content&task=view&id=38&Itemid=85

Vydavateľ: Svidník : Podduklianska knižnica, 2010-, 4x ročne.

Periodikum je určené predovšetkým používateľom knižnice, jeho cieľom je udržiavať kontakt s používateľmi a informovať ich aj touto formou o všetkých aktivitách knižnice.

Na webovej stránke knižnice sa sprístupňuje všetkých 9 čísel periodika.

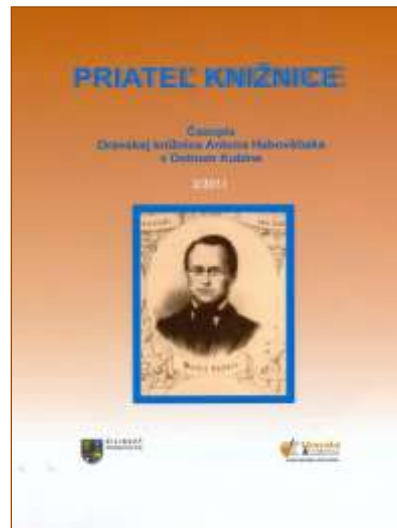

Priateľ knižnice

<http://www.oravskakniznica.sk/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=124>

ISSN 1337-9534 Vydavateľ: Dolný Kubín : Oravská knižnica Antona Habovštiaka v Dolnom Kubíne, 2009-, 2x ročne.

Periodikum je určené predovšetkým žiakom a študentom. Okrem informácií o aktuálnom dianí v knižnici, aktivitách, podujatiach, časopis publikuje aj víťazné práce žiakov a študentov z literárnych súťaží.

Regionálny knihovník. Časopis pre knihovníkov obecných knižníc v okrese Veľký Krtíš

<http://www.hnk-vk.sk/test3/?p=76&m=84>

Vydavateľ: Veľký Krtíš : Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho vo Veľkom Krtíši, 2006-, 2x ročne.

Knižnica vydáva titul pre dobrovoľných knihovníkov obecných knižníc a mestskej knižnice okresu Veľký Krtíš, v ktorom približuje knihovníkom aktuálne dianie v knihovníctve, informuje o knižných novinkách a možnostiach získavania grantov. Na stránke knižnice je prístupných vo formáte pdf 9 čísel.

Život knižníc. Regionálny knihovnícky časopis

http://www.ksknitra.sk/Zivot%20kniznic%202_2011.pdf

Vydavateľ: Nitra : Krajská knižnica Karola Kmeťka v Nitre, 1997-, 2x ročne.

Knižnica vydáva titul nepretržite od roku 1997.

Na webovej stránke knižnice je prístupné len posledné číslo periodika. Periodikum publikuje pravidelne analyticko-rozborový materiál o činnosti knižníc okresov Nitra, Šaľa, Zlaté Moravce, teda knižníc v metodologickej pôsobnosti Krajskej knižnice. Periodikum sa zameriava aj na zaujímavé akcie obecných a verejných knižníc, na profily osobností, kalendár výročí.

Literatúra:

- 1) <http://www.infolib.sk/index/podstranka.php?id=518>
- 2) http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=06_Knihovnicka_a.htm&PHPSESSID=93a01cf46b0420bf302bdf8dc9484f6f

- 3) Brožek, Ivo [33]. Současné české elektronické knihovnické časopisy. *Ikaros* [online]. 2005, roč. 9, č. 1 [cit. 05.12.2011]. Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/1841> [34]>. URN-NBN:cz-ik1841. ISSN 1212-5075
- 4) <http://www.svkhk.cz/soubory/100624-seminar-knihovnicky-tisk-18-slovenska-periodika.pdf>
- 5) Poznáme naše knihovnicke periodiká. 1. Trnavský samosprávny kraj. Bulletin SAK, 2009, roč. 17, č. 2, s. 46. Dostupný na World Wide Web: http://www.sakba.sk/bulletin/2009/SAK_2009_2.pdf
- Amrichová, Jana. Poznáme naše knihovnicke periodiká. 2. Košický samsprávny kraj. – 3. Prešovský samosprávny kraj. Knihovnicke časopisy na východnom Slovensku. Bulletin SAK, 2009, roč. 17, č. 3, s. 39-41. Dostupný na World Wide Web: <http://www.sakba.sk/bulletin/2009/SAK_2009_3.pdf
- Joščáková Priska. Poznáme naše knihovnicke periodiká. 4. Knihovnicke časopisy a bulletin v Banskobystrickom samosprávnom kraji. Bulletin SAK, 2009, roč. 17, č. 4, s. 45-46. Dostupný na World Wide Web: <http://www.sakba.sk/bulletin/2009/SAK_2009_4.pdf
- Šušoliaková, Katarína. Poznáme naše knihovnicke periodiká. – 5. Knihovnicke periodiká vydávané v Žilinskom samosprávnom kraji. Bulletin SAK, 2012, roč. 18, č. 1, s. 45-46. Dostupný na World Wide Web: <http://www.sakba.sk/bulletin/2012/SAK_2012_1.pdf
- Mičáková, Katarína: Krstilo sa abecedou... (Nový časopis Podduklianskej knižnice vo Svidníku) / We Have Celebrate with an Alphabet... (A New Journal of Podduklianska Library in Svidník) Bulletin SAK, 2010, roč. 18, č. 2, s. 48-49. Dostupný na World Wide Web http://www.sakba.sk/bulletin/2010/SAK_2010_2.pdf
- Némethová, Tatiana. Poznáme naše knihovnicke periodiká? – 6. / Do We Know our Library Journals? Periodické dokumenty vydávané regionálnymi knižnicami Nitrianskeho samosprávneho kraja / Periodical Documents Published by Regional Libraries in Nitra Self-Governing Region Bulletin SAK, 2011, roč. 19, č. 1, s. 38-39. Dostupný na World Wide Web http://www.sakba.sk/bulletin/2011/SAK_2011_1.pdf
- Gašparovičová, Anna: Poznáme naše knihovnicke periodiká? – 7. / Do We Know our Library Journals? – 7. Knihovnicke periodiká v Bratislavskom kraji / Library and Information Science Periodicals in Bratislava Region /. Bulletin SAK, 2011, roč. 19, č. 3, s. 26-28. Dostupný na World Wide Web http://www.sakba.sk/bulletin/2011/SAK_2011_3.pdf
- 6) Weissová, Marta. InfoMedLibB jubiluje. InfomedLib. Bulletin Slovenskej lekárskej knižnice, 10, 2009, č. 2, s.5-7, Dostupný na World Wide Web http://www.sllk.sk/Documents/sllk/bulletin_2_2009.pdf
- Tóthová, Daniela: ITLib. Informačné technológie a knižnice / ITLib. Information Technologies and Libraries. Bulletin SAK, 2011, roč. 19, č. 4, s. 65-66. Dostupný na World Wide Web http://www.sakba.sk/bulletin/2011/SAK_2011_4.pdf

Popová, Tatiana. Poznáme naše knihovnícke periodiká. Predstavujeme Vám Bulletin Univerzitnej knižnice v Bratislave. Bulletin SAK, 2012, roč. 20, č. 1, s. 39-41. Dostupný na World Wide Web:

<http://www.sakba.sk/bulletin/2012/SAK_2012_1.pdf

7) <https://www.vedatechnika.sk/SK/enoviny/Stranky/default2.aspx>

8) <http://www2.rpicpo.sk/index.php?clanok=1434>

9) <http://genezis.sk/sunlight/index.php?p=39>

10) Vojtášek, Filip. Vydavateľ elektronického časopisu sa musí vymaniť ze skořáčky tradičného publikovania. *Ikaros* [online]. 1999, roč. 3, č. 1 [cit. 05.12.2011].

Dostupný na World Wide Web: <<http://www.ikaros.cz/node/253>>. URN-

NBN:cz-ik253. ISSN 1212-5075.

PhDr. Dagmar Kleinová, Viera Kuchtová

NOVÝ POHĽAD NA ETIKU KNIHOVNÍCKEJ PROFESIE

Výbor IFLA na zasadnutí dňa 6. 12. 2011 prišiel s návrhom, ktorý má byť zhrnutím a zároveň novým, či skôr aktualizovaným pohľadom na etické princípy, ktorými by sa mal riadiť súčasný knihovník a informačný pracovník.

Práve tento inovatívny pohľad je zaujímavým a stojí za pozornosť nás, profesionálnych informačných pracovníkov. Tento preklad návrhu bude prerokovaný na 78. svetovom knihovníckom kongrese IFLA, ktorý sa bude konať 11. – 17. augusta v Helsinkách.

Etický kódex IFLA pre knihovníkov a informačných pracovníkov (koncept zo 6. 12. 2011)

Preambula

Tento kódex a profesionálny sprievodca je najnovší zo série návrhov pre knihovníkov, informačných pracovníkov a ich asociácie a má slúžiť ako podklad pre revíziu alebo vytvorenie nových národných kódexov v profesii.

Má prispieť:

- k jednoduchšiemu rozboru novodobých problémov, ktorými sa knihovníci a informační pracovníci zaoberajú,
- k zdokonaleniu vlastnej profesionálnej odbornosti,

- k snahe o väčšiu transparentnosť knižníc navonok – voči svojim používateľom.

Tento kódex nemá ambíciu nahradiť doterajšie kódexy alebo zamedziť odborným združeniam vytvárať si vlastné. Je predložený v presvedčení, že “knihovníctvo je vo svojej podstate etické zamestnanie zahrňujúce obrovský potenciál pre odbornú prácu s informáciami”. Človek je fyzicky slabá, no intelektuálne silná bytosť. Od počiatkov evolúcie sa združoval, aby prežil a prosperoval. Spoločensky sa delil o zdroje, prácu a informácie. Potreba zdieľania myšlienok a informácií sa za posledné storočia stala eminentnou kvôli komplexnosti spoločnosti a to dáva knižničnej vede a knihovníckemu povolaniu logické opodstatnenie pre ich čínorodosť. Úlohou informačných inštitúcií a informačných pracovníkov vrátane knižníc a knihovníkov v dnešnej dobe je optimálne zaznamenávať a znázorňovať informácie a ponúkať k nim prístup. Informačná ponuka v záujme sociálnej, kultúrnej a ekonomickej prosperity tvorí podstatu knihovníctva a preto knihovníci nesú sociálnu zodpovednosť.

Navyše táto viera v silnú ľudskú potrebu zdieľania informácií a myšlienok prináša so sebou nutnosť zaoberať sa právom na prístup k informáciám.

Myšlienka ľudských práv, ako je rozpísaná vo Všeobecnej deklarácii z roku 1948, vyžaduje od nás všetkých pripustenie a uznanie ľudskosti druhých a rešpektovanie ich práv. Konkrétne článok 19 spomínanej deklarácie uvádza právo na slobodu názoru, vyjadrenia a prístup k informáciám pre všetkých.

Článok 19 výslovne spomína právo – vyhľadať, dostať a odovzdať informácie a myšlienky prostredníctvom akéhokoľvek média, ktorému nemajú stáť v ceste žiadne hranice. Tento článok postavil moderný základ pre fungovanie knižníc a knižnično-informačných vied. IFLA vo svojich nespočetných vyhláseniach, manifestoch a dokumentoch šíri vedomosti a postoje týkajúce sa práce s informáciami. V tomto kódexe sa dôraz kladie na myšlienku práva na prístup k informáciám a jeho dosah na knihovnícku profesiu a spoločnosť vôbec.

Dôraz na toto právo vzápätí núti knihovníkov a iných informačných pracovníkov vyvíjať dohľad nad zákonmi týkajúcimi sa tohoto práva a byť pripravení zasadzovať sa o zlepšenie obsahu ako aj užívania tohoto práva a s ním súvisiacich zákonov.

Záveru tohto etického kódexu vychádzajú z obsahu preambuly a majú slúžiť ako podnet pre prácu informačných profesionálov. IFLA si je vedomá, že tieto princípy, za ktorými si stojí, môžu mať v jednotlivých spolkoch, pracovných či virtuálnych komunitách svoju špecifickú podobu. Spísanie kódexu plní dôležitú funkciu v každej profesionálnej asociácii a je potrebné, rovnako ako je potrebný etický prístup pre každého jej pracovníka. IFLA odporúča etický kódex všetkým svojim členským asociáciám a inštitúciám

ako aj samotným knihovníkom či informačným pracovníkom kvôli uplatneniu týchto princípov.

IFLA je pripravená revidovať kódex podľa potreby.

Prístup k informáciám

Hlavnou úlohou knihovníkov a informačných pracovníkov je zabezpečiť prístup k informáciám všetkým používateľom, aby sa každý mohol rozvíjať, vzdelávať, kultúrne obohacovať, podnikať, angažovať a aby sa vďaka tomu mohla šíriť vo svete demokracia.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú byť rezistentní voči zákazom a reštrikciám (cenzúre) v prístupe k informáciám zo strany štátu, vlády, cirkvi či inej občianskej inštitúcie.

Knihovníci a iní informační pracovníci, ktorí pracujú s verejnosťou, majú vynaložiť všetko svoje úsilie na to, aby boli fondy knižníc dostupné a služby v knižniciach bezplatné. Ak registračné a administratívne poplatky sú nevyhnutné, majú byť čo najnižšie a v praxi má knižnica zabezpečiť svoje služby aj sociálne slabším.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú propagovať svoju knižnicu a služby tak, aby používatelia a potenciálni používatelia boli informovaní o ich existencii a dostupnosti.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú využívať najefektívnejšie spôsoby ako svoju knižnicu sprístupniť všetkým záujemcom. Web stránka je jedným z týchto spôsobov a preto sa odporúča, aby web stránky boli kompatibilné s medzinárodnými štandardmi pre dostupnosť a ich prezertanie bolo čo najprehľadnejšie.

Zodpovednosť voči jednotlivcom a spoločnosti

V rámci uplatňovania rovnosti majú knihovníci a iní informační pracovníci zabezpečiť právo na prístup k informáciám a využívanie služieb rovnako, bez rozdielu veku, občianstva, politického presvedčenia, fyzického či mentálneho hendikepu, pohlavia, vzťahu k štátu (imigranti, azylanti), stavu slobodného/manželského, pôvodu, rasy, náboženskej príslušnosti či sexuálnej orientácie.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú rešpektovať jazykové menšiny v krajine a ich právo na prístup k informáciám v ich rodnom jazyku.

Knihovníci a iní informační pracovníci usporadúvajú a prezentujú svoje fondy v takej forme, v ktorej samotný používateľ ľahko nájde informácie, ktoré hľadá. Taktiež pomáhajú používateľom v hľadaní informácií.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú ponúkať služby na zdokonalenie čítacích schopností. Majú podporovať informačnú gramotnosť,

ktorá v sebe zahŕňa schopnosť identifikovať, lokalizovať, zhromažďovať, organizovať a tvoriť, používať a sprostredkovať informácie. Týmto podporujú etické narábanie s informáciami, čím sa odstraňuje plagiátorstvo a iné formy zneužitia informácií.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú zabrániť prístupu neplnoletých k zdroju informácií určených nie pre nich, no táto zábrana by nemala kolidovať s voľným prístupom k informáciám pre dospelých.

Súkromie, diskretnosť a transparentnosť

Knihovníci a iní informační pracovníci majú rešpektovať súkromie každého jednotlivca, pokiaľ sa toto právo nezneužíva v neprospech spoločenských noriem. Príkladom takéhoto zneužitia sú deviantné správanie, korupcia a trestná činnosť. So súkromím súvisiaca ochrana osobných údajov má byť samozrejماً a knihovníci ju majú dodržiavať.

Vzťah medzi knižnicou a používateľom má spočívať na diskretnosti, čo znamená, že pracovníci knižnice a jej podobných inštitúcií zabezpečujú, aby sa osobné údaje vyskytovali len za konkrétnymi transakciami konkrétneho používateľa v systéme.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú podporovať transparentnosť tak, aby činnosť vlády, administratívy a podnikateľskej sféry mohli slúžiť všeobecnému spoločenskému prospechu. Zároveň však knihovníci a iní informační pracovníci majú rešpektovať legitímny nárok zo strany vlády, podnikateľskej či priemyselnej sféry, na dočasné utajenie starostlivo definovaných kategórií informácií.

Voľný prístup k informáciám a duševné vlastníctvo

Knihovníci a iní informační pracovníci spolupracujú s autormi, vydavateľmi a ďalšími tvorcami zákonom chránených publikácií. V záujme knihovníkov a iných informačných pracovníkov je poskytnúť používateľom najlepší možný prístup k informačným zdrojom prostredníctvom akéhokoľvek média alebo v akomkoľvek formáte.

Knihovníci a iní informační pracovníci podporujú princípy voľného prístupu (open access), k informáciám prostredníctvom licencií, akvizície a iných spôsobov, s cieľom poskytnúť používateľom spravodlivý, ekonomicky výhodný a efektívny prístup k informáciám a ich zdrojom.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú rešpektovať právo intelektuálneho vlastníctva autorov a ďalších tvorcov literárnych diel a majú preto zaujať taký postoj k nosičom ich autorstva, v ktorom sa zadosťučiní ich morálnym právam formou úcty, ktorú si zaslúžia.

Knihovníci a iní informační pracovníci tiež majú rešpektovať právo autorov a tvorcov na finančnú odmenu za ich prácu a preto sa riadia

článkom 27 Všeobecnej deklarácie ľudských práv, ktorý hovorí o ochrane zákonom chránených diel a podporujú ho.

Knihovníci a iní informační pracovníci sa majú snažiť dohodnúť čo najvýhodnejšie podmienky pre získanie licencií na informačné zdroje s vydateľmi a tak zabezpečiť používateľom voľný prístup k týmto zdrojom, ktoré tak nebudú (autorským) zákonom obmedzované. Tiež majú lobovať za zjemnenie autorských práv na pôde knižnice.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú podporovať vládu v jej rozhodnutiach o ochrane národnej a lokálnej duševnej tvorby.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú tiež vynakladať úsilie za čo najrozumnejšiu dobu trvania obmedzeného prístupu k informáciám a ich zdrojom. Znamená to, že autorský zákon alebo licencie na informácie majú po istej dobe trvania a po udomácnení sa vo verejnej sfére zľaviť zo svojej sily, aby informácie mohli byť voľne dostupné.

Nestrannosť, zodpovednosť a profesionálne zručnosti

Knihovníci a iní informační pracovníci sa majú prísne držať nestranného postoja a nezaujatosti voči vlastným fondom knižnice, ďalej voči prístupu k informáciám v knižnici a službe, ktorú poskytujú. Takáto nestrannosť by mala smerovať k tvorbe vyvážených zbierok fondov knižníc a rovnako k rovnocennému prístupu k informáciám.

Knihovníci a iní informační pracovníci by mali definovať a zverejniť svoju stratégiu v rámci organizácie, ochrany, obstarávania a šírenia dokumentácie svojej knižnice.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú rozlišovať medzi svojim vlastným presvedčením a profesionalitou v zamestnaní. V práci navonok nepresadzujú svoje súkromné záujmy či vlastné presvedčenia na úkor nestrannosti, ktorá je nevyhnutná v ich pracovnej činnosti.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú právo slobody vyjadrovania sa v zamestnaní a to za takých okolností, kedy táto sloboda nekoliduje s princípom nestrannosti voči používateľom.

Knihovníci a iní informační pracovníci majú zamedzovať korupcii v knihovníckom zamestnaní a to najmä pri akvizícii dokumentov do knižnice, pri konkurzoch na knihovnícke miesta a v rámci administrácie zmlúv a financií, v ktorých je knižnica zainteresovaná.

Knihovníci a iní informační pracovníci sa majú snažiť byť vynikajúci vo svojej práci a to tak, že si udržiavajú a rozširujú svoje vedomosti a schopnosti. Cieľom je poskytovať služby na čo najvyššej úrovni pre používateľov a tak budovať pozitívne renomé o práci knihovníka.

Kolegiálne vzťahy

Knihovníci sa správajú k sebe férovo a s rešpektom. Majú sa zdráhať akejkoľvek diskriminácie v zamestnaní z dôvodu veku, občianstva, politického presvedčenia, fyzickej či mentálnej disproporcie, pohlavia, stavu slobodného či manželského, pôvodu, rasy, náboženstva alebo sexuálnej orientácie.

Knihovníci podporujú vyrovnané platové podmienky a výhody medzi mužmi a ženami, keď títo vykonávajú podobné agendy.

Knihovníci a iní informační pracovníci zdieľajú svoje pracovné skúsenosti navzájom a tiež majú byť nápomocní novým kolegom v profesii.

Knihovníci a iní informační pracovníci sa majú snažiť o dobrú reputáciu a ich status má byť odôvodnený ich profesionalitou a morálnymi vlastnosťami. Nemajú medzi sebou navzájom používať metódy nekalej súťaže.

Mgr. Ivan Sochor, Mgr. Henrieta Gábrišová

RENEŠANČNÁ KNIŽNÁ VÄZBA: LIMP VELLUM BUINDING

Vo februári tohto roka sa konal na Vysokej škole umeleckopriemyslovej v Prahe v poradí 7. praktický kurz knižnej väzby a reštaurovania papiera. Lektoroval Mgr. Art. Karel Křenek a jeho kolega Jan Hybner.

V súčasnosti sa tomuto druhu väzby venuje anglický reštaurátor Christopher Clarkson. Na kurze sme vychádzali z jeho rôznych publikácií. Pred pár rokmi vyšla dotlač na Limp Vellum Buinding. Písaná je v anglickom jazyku a má rozsah brožúry. Doslovne sa môže preložiť ako mäkká, polomäkká pergamenová alebo papierová obálka.

Charakteristickými znakmi je celopergamenová väzba s viditeľnými prúžkami v drážkach a prípadne s holandskými hranami, obšívany kapitálik a minimálne používanie lepidla. Kniha sa vôbec nelepí, len jej záložky na prídoštiach.

Pripravili sme si blok, ktorý pozostával zo 16 zložiek s predsádkami, pričom na jednu zložku pripadali štyri dvojlisty. Druhý blok pozostával z 20 zložiek. Po sťaširovaní sme začali šiť navoskovanou bavlnenou niťou. Ďalej sme si vyrezali usňové prúžky, ktoré sa naškrobili, aby zmäkli a natordovali sa. Pri druhom variante sme urobili prierez v strede prúžkov vo väčšej dĺžke ako je hrúbka chrbátika. Pri šití sme ich obtáčali, pričom sa dbalo na kvalitné šitie. Potom sme šili kapitáliky, kde jadro prúžka kapitálika tvorila

tiež irchová useň. Na prvom bloku sme obšívali na biely kapitálik ďalšími farebnými niťami s dvoma ihlami. Kapitáliky vyzerajú esteticky a majú dobrú pevnosť voči zoderatiu pri manipulácii. Pri druhej knihe sa použil iný kapitálikový variant, kde sme šili sprava doľava. Technológia je náročná a kapitálikový steh vzniká aj na vonkajšej strane bloku a zároveň aj na vnútornej strane hlavice a päty. Ušitý chrbátik sa natrel Tylózou MH 6000 a na to sa nalepilo tenké plátno s vystrihnutými dierami na väzy. Pre istotu sme to celé naškrobili. Na druhý blok sme použili pergamenové prúžky na medziväzy.

Na praktickom kurze sme použili špeciálnu hlinitočinenú useň „irchu“, ktorá je mäkká, pružná a jemná, bielej farby. Najčastejšie sa vyrába z jahniatok. My sme tým nasadzovali pokryv a urobili sme z toho prúžky na šitie. Na useň sa priložila makulatúrna maketa za účelom vymerania veľkosti. Pri druhej knihe sme blok pokrývali technickým výkresom ako imitáciou papiera.

Čo robí obáľkovú väzbu originálnou, sú viditeľné prúžky. Od všetkých zalomení na pokryve za chrbátikom treba opatrne robiť prehyby. Pri ich miestach sa prebujú diery pribojníkom. Hrúbka sa prispôbuje šírkam väzom. Pri prevliekaní a nasadzovaní bloku sa urobia holandské hrany, ktoré sa tiež nelepia len na prídoštiach. Môžu sa urobiť aj prúžky v dostatočnej dĺžke na zaväzovanie, len je potrebné vopred prebiť diery. Pokryv na historických knihách je väčšinou bez výzdoby, prípadne mohol byť ručne napísaný nejaký titulok. Poslednou fázou bolo zalepenie záložiek a nalepenie predsádok po okrajoch škrobom. Nesmela sa natrieť celá plocha, lebo by sa kniha pravdepodobne zvlnila. Vôbec sa nelisovala.

Obrázky

V našom stredoeurópskom prostredí bola obáľková väzba rozšírená v 16. storočí. Na technologický postup je niekoľko variantov, táto väzba nie je presne definovaná, len treba dodržiavať charakteristické znaky. V prípade, keď sa pokryv poškodí, blok sa manuálne odlepí od prídoštia a uvoľňujú sa všetky prúžky, aby nedošlo k poškodeniu. Vyhotoví sa nový pokryv, aby mohol opäť chrániť celý blok.

Literatúra:

Đurovič, M. a kol.: Restaurování a konzervování archiválií a knih. 1. vyd. Praha : Paseka, 2002.

Clarkson, Ch.: Limp Vellum Binding. Oxford : published by the author, 2005.

Lenka Nebusová

**PODUJATIA USKUTOČNENÉ
V UNIVERZITNEJ KNIŽNICI V BRATISLAVE
v 1. polroku 2012**

JANUÁR

2. 1. – 31. 1. 2012

AMERICAN ARCHITECTURE

Výstava kníh z fondu Univerzitetnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – InfoUSA

2. 1. – 31. 1. 2012

**NOVÉ UČEBNÉ A CVIČEBNÉ TEXTY Z NEMECKÉHO JAZYKA
VO FONDE RAKÚSKEJ KNIŽNICE**

Výstava kníh z fondu Univerzitetnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica

4. 1. – 18. 1. 2012

TRAJA KRÁLI

Výstava o kresťanskom odkaze a ľudových tradíciách príchodu Troch kráľov.

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave

11. 1. 2012

CUZCO A MACHU PICCHU

Prednáška Kamily Polákovej-Hermannovej o pamiatkach hlavného mesta Inkov, komplexe Machu Picchu a dejinách, mýtoch, duchovnom aj každodennom živote výnimočnej civilizácie

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO, Kultúrna asociácia Nová Akropolis

Cyklus prednášok sa uskutočňuje pri príležitosti 40. výročia podpísania Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO

12. 1. 2012

RICHARD STRAUSS: SALOME

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum, Klub priateľov opery Slovenského národného divadla, člen Medzinárodnej asociácie operných klubov FEDORA

17. 1. 2012

ZÁHRADA

Hovory o kultúre a kriku doby. Časť štrnásť

Téma: **Chvála bláznivosti (šialenstvo a tvorivosť)**

Účinkovali: Marek Debnár, básnik, filozof; Anton Heretik ml., psychológ;

Ladislav Fančovič, hudobník

Koncepcia a moderovanie: Peter Michalík, Zuzana Tkáčiková

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum, Umelecká agentúra Slovkoncert

26. 1. 2012

HISTORIA MAGISTRA ...

Stretnutie s pracovníkmi Historického ústavu SAV na tému „Dlhé“ 19. storočie a prvá svetová vojna

Účinkovali: Vojtech Dangel, Gabriela Dudeková, Dušan Kováč, Elena

Mannová, Peter Macho

Moderovala: Eva Kowalská

Usporiadatelia: Historický ústav Slovenskej akadémie vied a Univerzitná knižnica v Bratislave

27. 1. 2012

HOLOKAUST

Stretnutie s Monikou Vrzgulovou pri príležitosti Medzinárodného dňa spomienky na obeť holokaustu

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO, Dokumentačné stredisko holokaustu, Nadácia Milana Šimečku

30. 1. 2012

READING GROUP

Diskusia o knihe britskej autorky Meave Binchy – Three Great Novels

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Britské centrum

FEBRUÁR

1. 2. – 29. 2. 2012

CHARLES DICKENS 1812 – 1870

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave pri príležitosti 200. výročia narodenia spisovateľa

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Britské centrum

1. 2. – 29. 2. 2012

JONÁŠ ZÁBORSKÝ 1812 – 1876

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave pri príležitosti 200. výročia narodenia spisovateľa

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Britské centrum

1. 2. – 29. 2. 2012

BLACK HISTORY MONTH

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – InfoUSA

1. 2. – 29. 2. 2012

**GEORG MARKUS, MODERNÝ RAKÚSKY AUTOR
SPOLOČENSKÝCH ROMÁNOV**

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica

1. 2. – 29. 2. 2012

SANKT PETERBURG

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Centrum ruských štúdií

1. 2. – 15. 3. 2012

JAPONSKO – obnova pre lepšiu budúcnosť

Výstava fotografií z regiónu Tóhoku

Usporiadatelia: Veľvyslanectvo Japonska v Slovenskej republike, Univerzitná knižnica v Bratislave

1. 2. – 31. 7. 2012

KARL FRIEDRICH MAY 1848 – 1912

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave pri príležitosti 100. výročia smrti slávneho spisovateľa dobrodružných románov

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave

4. 2. 2012

ZÁHRADA (na cestách)

Hovory o kultúre a kriku doby. Časť pätnásta

Téma: **Na okraji**

Účinkovali: Elizabeth von Graevenitz (UK), vizuálna umelkyňa; Stuart Gidmore (UK), multiinštrumentalista; Koloman Kertész Bagala, vydavateľ; Zuzana Godálová, výtvarníčka

Koncepcia a moderovanie: Peter Michalík, Zuzana Tkáčiková

Multimediálny priestor Nástupišťa 1-12 súčasnej kultúry, Topoľčany

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; OZ Nástupište 1-12 súčasnej kultúry, Topoľčany; Televízia a rozhlas Slovenska – Rádio Devín

9. 2. 2012

PIETRO MASCAGNI: SEDLIACKA ČEŠŤ

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Klub priateľov opery Slovenského národného divadla, člen Medzinárodnej asociácie operných klubov FEDORA

9. 2. 2012

SLOVO KU KNIHE

**Béli, G. – Duchoňová, D. – Fundárková, A. – Kajtár, I. – Peres, Z.:
Institutions of Legal History with special regard to the Legal
Culture and History**

Kolektívna monografia tímu autorov z viacerých významných stredo európskych vedeckých a univerzitných pracovísk o dejinách právnych prejavov a inštitúcií

Usporiadatelia: Historický ústav Slovenskej akadémie vied; Univerzitná knižnica v Bratislave

16. 2. 2012

SALÓN U LISZTA

Dobrá večer, majstre ...

Päťdesiat prvá časť programového projektu

Ladislav Chudík, Alena Chudíková, Marián Labuda

Hostiteľ večera: Stanislav Bachleda, publicista

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Umelecká agentúra ABA

21. 2. 2012

**PERSPEKTÍVY MULTIFUNKČNÉHO POĽNOHOSPODÁRSTVA
A POTRAVINOVEJ BEZPEČNOSTI**

Kolokvium o poľnohospodárskej politike štátu

Usporiadatelia: OZ Nezávislé združenie ekonómov Slovenska; Futurologická spoločnosť na Slovensku; Univerzitná knižnica v Bratislave

21. 2. 2012

SÚBORNÝ KATALÓG PERIODÍK SR

Odborný seminár o práci v databáze súborného katalógu periodík, kooperatívnej katalogizácii a tvorbe údajov v adresári knižníc SR

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – odbor súborných katalógov, odbor knižnično-informačných systémov v spoluprávi s Akademickou knižnicou Univerzity Komenského v Bratislave

22. 2. 2012

POSVÄTNÉ MESTO JERUZALEM

Prednáška Kamily Polákovej-Hermannovej o pamiatkach a histórii mesta, o mýtoch spojených s jeho založením a o základoch troch významných náboženských systémov: judaizmu, kresťanstva a islamu

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO; Kultúrna asociácia Nová Akropolis

Cyklus prednášok sa uskutočňuje pri príležitosti 40. výročia podpísania Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO

23. 2. 2012

KNIHA AKO DAR

Slávnostná donácia kníh k 10. výročiu vzniku Celosvetovej knižnice PEN s hlavnou donáciou od slovinských spisovateľov pod záštitou JE Stanislava Vidoviča, veľvyslanca Slovinskej republiky v Slovenskej republike

Usporiadatelia: Slovenské PEN Centrum; Univerzitná knižnica v Bratislave

MAREC

1. 3. a 5. 3. 2012

**MEDZINÁRODNÉ ORGANIZÁCIE (OSN, NATO, EÚ, OBSE)
A ICH VZÁJOMNÁ SPOLUPRÁCA**

Informačno-vzdelávacie podujatie pre študentov gymnázií

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO

1. 3. – 31. 3. 2012

THE ROAD TO EQUALITY

How American Women Won the Vote. Women History Month. Výstava kníh a plagátov

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – InfoUSA

1. 3. – 31. 3. 2012

MILO DOR, EXILOVÝ SPISOVATEĽ

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica

5. 3. 2012

READING GROUP

Diskusia o knihe britskej autorky Carrie Tiffany *Everyman's Rules for Scientific Living*

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave - Britské centrum

6. 3. 2012

AJAL – TURKMÉNSKA ŽENA

Prednáška Zuzany Jezerskej o živote žien v krajinách strednej Ázie

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO; Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj, n.o.

Podujatie sa uskutočnilo pri príležitosti Medzinárodného dňa žien vyhláseného OSN

7. 3. 2012

UMELÝ KAMEŇ HI – MACS

Prezentácia fasád z ľahko tvarovateľného materiálu, využívaného špičkovými architektmi a dizajnérmi po celom svete

Prednášal: Lothar Moritz (D), hlavný technický expert LG Chem Ltd., Soul (South Korea)

Usporiadateľ: Polytrade CE s.r.o. (CZ)

8. 3. 2012

GIUSEPPE VERDI: ATILA

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Klub priateľov opery Slovenského národného divadla, člen Medzinárodnej asociácie operných klubov FEDORA

14. 3. 2012

PRAHA – HISTORICKÉ CENTRUM

Prednáška Tomáša Poláka o pamiatkach a histórii mesta, o legendách spojených s jeho najznámejšími stavbami a o významných osobnostiach, ktoré v meste pôsobili

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO; Kultúrna asociácia Nová Akropolis

Cyklus prednášok sa uskutočňuje pri príležitosti 40. výročia podpísania Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO

15. 3. 2012

VOĽBY V USA 2012

Panelová diskusia v rámci pravidelných stretnutí „Face2Face“

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave; Veľvyslanectvo USA v Slovenskej republike

20. 3. 2012

ZÁHRADA

Hovory o kultúre a kriku doby. Časť šesnásť

Téma: **(Ne)viditeľné mestá**

Prednášali: Henrieta Moravčíková, architektka; Miroslav Marcelli, filozof;
Michal Moravčík, výtvarník

Koncepcia a moderovanie: Peter Michalík, Zuzana Tkáčiková

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Rozhlas a televízia Slovenska – Rádio Devín; Umelecká agentúra Slovkoncert

21. 3. 2012

HISTORIOGRAFICKÉ VÝKLADY PO ROKU 1989

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave; Klub Nového slova;
Inštitút ASA; Ústav politických vied Slovenskej akadémie vied

21. 3. – 13. 4. 2012

ŽIDIA V BOJI A ODBOJI

Výstava fotografií, pripomínajúca významné zásluhy československej židovskej komunity v boji za slobodu

Autori koncepcie: Zlatica Zudová-Lešková a Jan Němeček, Historický ústav Akadémie vied Českej republiky

Usporiadatelia: Veľvyslanectvo Českej republiky v Slovenskej republike, České centrum v Bratislave; Univerzitná knižnica v Bratislave

26. 3. 2012

SLOVENSKE LEGENDE IN ZNAMENJA

Prezentácia publikácie o sedemnástich fenoménoch

staroslovienskej kultúrnej dedovizne od Počiatku sveta po Zlatoroha

Zozbieral a zostavil: Andrej Šiško, Maribor (SLO)

Ilustrácie: Beáta Čop, Košice (SK)

Vydal: Amalietti & Amalietti, Ljubljana (SLO), 2010

Usporiadatelia: Občianske združenie SCLAVI (SK), Občianske združenie Zavod Lipa, Maribor (SLO), Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Slovinskej republike, Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum

26. 3. – 1. 4. 2012

TÝŽDEŇ SLOVENSKÝCH KNIŽNÍC

13. ročník tradičného celoslovenského podujatia

26. 3. 2012 – 1. 4. 2012

**PRIEREZ KNIŽNEJ A ČASOPISECKEJ PRODUKCIE PRE
KNIHOVNÍKOV A INFORMAČNÝV PRACOVNÍKOV**

Výstava kníh a periodík z fondu Univerzitetnej knižnice v Bratislave
Usporiadatel'ia: Univerzitetná knižnica v Bratislave

26. 3. 2012 – 20. 4. 2012

EXLIBRIS KAROLA FRECHA

Výstava významného bratislavského umelca konca 19. a prvej tretiny 20. storočia. Je tvorcom exlibrisov pre UKB z roku 1924 a 1940.
Usporiadateľ: Univerzitetná knižnica v Bratislave

28. 3. 2012

**PREZENTÁCIA PUBLIKÁCIÍ Z OBLASTI DEJÍN KNIŽNEJ
KULTÚRY A BIBLIOGRAFIE**

Usporiadatel'ia: Univerzitetná knižnica v Bratislave; Slovenská národná knižnica v Martine; Štátna vedecká knižnica v Prešove a Štátna vedecká knižnica v Banskej Bystrici

28. 3. 2012

PREZENTÁCIA PUBLIKÁCIÍ Z OBLASTI KNIŽNEJ KULTÚRY

Usporiadatel'ia: Univerzitetná knižnica v Bratislave; Stredná priemyselná škola elektrotechnická, Bratislava

APRÍL

1. 4. – 20. 4. 2012

WIEN – VIEDEŇ

Výstava kníh o Viedni a turistických sprievodcov po Viedni z fondu Univerzitetnej knižnice v Bratislave
Usporiadateľ: Univerzitetná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica

1. 4. – 30. 4. 2012

ALEXANDER RODA RODA

Výstava kníh z fondu Univerzitetnej knižnice v Bratislave
Usporiadateľ: Univerzitetná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica

1. 4. – 30. 4. 2012

OH, BEAUTIFUL! ARBOR DAY AND EARTH DAY

Národné parky v USA na plagátoch

Výstava plagátov

Usporiadateľ: Univerzitetná knižnica v Bratislave – InfoUSA

12. 4. 2012

**DOMENICO GAETANO MARIA DONIZETTI:
DON PASQUALE**

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Klub priateľov opery Slovenského národného divadla, člen Medzinárodnej asociácie operných klubov FEDORA

12. 4. 2012

SALÓN U LISZTA

Lásky vedecké, lásky umelecké

Päťdesiata druhá časť programového projektu

Účinkovali: Zuzana Sternová, vedkyňa – výskumníčka, výkonná riaditeľka VVÚPS-NOVA, s r.o.; Juraj Stern, pedagóg, vedec, politik, predseda správnej rady Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku; Alena Heribanová, redaktorka, moderátorka; Jozef Heriban, spisovateľ, scenárista, režisér, politik

Hostiteľ večera: Stanislav Bachleda, publicista

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Umelecká agentúra ABA

13. 4. 2012

**ENGLISH FOR LIBRARIANS AND INFORMATION
PROFESSIONALS**

Workshop pod vedením pani Pamily Dragovich

Usporiadateľ: Veľvyslanectvo USA na Slovensku; Spolok slovenských knihovníkov; Univerzitná knižnica v Bratislave – InfoUSA

17. 4. 2012

ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ BUDOV

Medzinárodný seminár

Eveline Moiler (NL), Tim Horsten (NL), Marta Pozo (NL),

Ira Rubenstein (USA), Eric Berman (NL), Vladimíra Bukerová (SK)

Usporiadatelia: Veľvyslanectvo Holandského kráľovstva v Slovenskej republike; Slovenská rada pre zelené budovy, n. o.

18. 4. 2012

VIDIECKE ŠLACHTICKÉ SÍDLA V ORAVSKEJ STOLICI

Prezentácia knihy Tomáša Januru

Účinkovali. Zuzana Gažíková a Tomáš Janura

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Kabinet retrospektívnej bibliografie; Liptovská galéria Petra Michala Bohúňa, Liptovský Mikuláš

18. 4. – 28. 4. 2012

**International Woman´s Club
ARTS & CRAFTS EXHIBITION**

Spoločná výstava výtvarnej činnosti členiek Medzinárodného klubu žien v Bratislave

Usporiadateľ: International Women´s Club of Bratislava

18. 4. – 18. 5. 2012

**BRITSKÍ UMELCI A OLYMPIJSKÉ A PARALYMPIJSKÉ
HRY 2012 V LONDÝNE**

Výstava kresieb britských umelcov

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave, British Council SR

19. 4. 2012

GLOBÁLNA EKONOMIKA V ČASE KRÍZY

Informačno-vzdelávacie podujatie pre študentov gymnázií

Univerzitná knižnica v Bratislave – Depozitná knižnica NATO

19. 4. 2012

ZRKADLENIE ORIENTU

Knižnica Safveta-bega Bašagića vo fondoch Univerzitnej knižnice
Prednáška Kláry Mészárosovej o klenotoch orientálnej knižnej kultúry, zaradených Unescom do Zoznamu najvýznamnejších svetových dokumentov – Pamäť sveta

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO

Podujatie sa uskutočnilo pri príležitosti 20. výročia programu UNESCO – Pamäť sveta, zameraného na záchranu svetového dokumentárneho dedičstva

20. 4. 2012

NOMEN OMEN – dotyky s osobnosťami

Siedma časť programového projektu **Slniečko na motúze**

Literárno-hudobný večer pri príležitosti 90. výročia narodenia a 20. výročia úmrtia **Eleny Čepčekovej**, slovenskej poetky, prozaičky a dramatičky

Účinkovali: Lucia Rózsa Hurajová, Terézia Benejová, Denisa Polúchová, deti z Divadelného štúdia ELSA a tanečnej akadémie SALVEA

Hudobné improvizácie: Július Csóka ml.

Scenár a réžia: Eliška Sadíleková

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Umelecká agentúra YKSA

20. 4. – 30.5. 2012

ĽUDMILA PODJAVORINSKÁ 1872 – 1951

Výstava kníh pre deti z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave
pri príležitosti 140. výročia narodenia spisovateľky
Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave

23. 4. 2012

READING GROUP

Diskusia o knihe Tennessee Williamsa Sweet Bird of Youth
Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Britské centrum

23. 4. – 10. 5. 2012

**TVARY A FARBY ŽIVOTA, NA VEČNÚ SLÁVU HRDINOV
ODBOJA**

Výstava akad. sochára Štefana Pelikána
Usporiadatelia: UKB, veľvyslanectvo Francúzskej republiky v SR,
Ministerstvo obrany SR, Klub priateľov Francúzska a Slovenska, Žilina

25. 4. 2012

EXPO AUSTRALIA 2012

Veľtrh pracovných a študijných pobytov, prezentácia austrálskych škôl
Prednášali: Patrick Kolář a Michal Šesták
Usporiadateľ: Australia Online, s.r.o.

25. 4. 2012

EGYPT – PYRAMÍDY A CHRÁMY

Prednáška Kamily Polákovej-Hermannovej o kultúre starovekého Egypta
a jeho významných posvätných stavbách
Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumen-
tačné stredisko UNESCO; Kultúrna asociácia Nová Akropolis
Cyklus prednášok sa uskutočňuje pri príležitosti 40. výročia podpísania
Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO

26. 4. 2012

HISTORIA MAGISTRA ...

Stretnutie s pracovníkmi Historického ústavu SAV
Téma: Rok 1968
Pohľad na medzník slovenských a československých dejín v najnovších
výskumoch historikov
Účinkovali: Miroslav Londák, Elena Londáková, Stanislav Sikora, Jan Pešek
Moderoval: Dušan Segeš
Usporiadatelia: Historický ústav Slovenskej akadémie vied a Univerzitná
knižnica v Bratislave

M Á J 2 0 1 2

1. 5. – 30. 5. 2012

3rd MAY – WORLD PRESS FREEDOM DAY

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

1. 5. – 31. 5. 2012

GEORG HACKL, RAKÚSKY SPISOVATEĽ A ŽURNALISTA

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica

2. 5. 2012

PUTOVNÉ ČÍTANIE

Stretnutie so spisovateľkou Ester Straussovou (A)

Usporiadatelia: Rakúske kultúrne fórum v Bratislave a Univerzitná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica

3. 5. 2012

ANL+ – ČLÁNKOVÁ BIBLIOGRAFIA NOVEJ GENERÁCIE

Budovanie novej podoby článkovej bibliografie s využitím nástrojov novej generácie a na základe výsledkov digitalizácie periodík. Ukážky z projektu ANL+ v Národní knihovně ČR

Martin Vojnar (CZ)

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Národná agentúra ISSN MULTIDATA Praha, s.r.o.

4. 5. – 18. 5. 2012

SUISEKI A JAPONSKÝ VEJÁR

7. ročník výstavy Slovenskej asociácie suiseki s medzinárodnou účasťou

Usporiadatelia: Slovenská asociácia suiseki; Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum

9. 5. 2012

AKO SME UZGENSKEJ RYŽI VRÁTILI ZAŠLÚ SLÁVU

Záverečné podujatie úspešného slovenského rozvojového projektu realizovaného v Kirgizskej republike

Účinkovali: Zuzana Jezerská, Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj;

Peter Ivanič, Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj;

Pavol Hauptvogel, Centrum výskumu rastlinnej výroby, Piešťany

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO; Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj,

n. o.

Súčasťou podujatia bola ochutnávka plovu – miestnej špeciality zo zachránenej ryže Ak Uruk

10. 5. 2012

**ŠKOLSKÉ KNIŽNICE AKO INFORMAČNÉ A KULTÚRNE
CENTRÁ ŠKÔL**

6. medzinárodná konferencia

Usporiadateľ: Slovenská pedagogická knižnica

10. 5. 2012

GIACOMO ANTONIO DOMENICO PUCCINI: LA BOHÈME

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Klub priateľov opery Slovenského národného divadla, člen Medzinárodnej asociácie operných klubov FEDORA

15. 5. 2012

ZÁHRADA

Hovory o kultúre a kriku doby. Časť sedemnásť

Téma: **Ego**

Účinkovali: Viktor Frešo, výtvarník, fotograf; Ivan Pavlovič, psychológ; Vladimír Wagner, učiteľ jogy

Hudobný hosť: Toni Granko

Koncepcia a moderovanie: Peter Michalík, Zuzana Tkáčiková

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Rozhlas a televízia Slovenska – Rádio Devín; Umelecká agentúra Slovkoncert

16. 5. 2012

**VALNÉ ZHROMAŽDENIE SLOVENSKEJ RADY PRE ZELENÉ
BUDOVY**

Usporiadateľ: Slovenská rada pre zelené budovy (SKGBC)

Vstup na pozvánky

17. 5. 2012

KONTRABASOVÉ SOIRÉE

Recitál kontrabasistu Filipa Jara, člena Orchestra Opery Slovenského národného divadla, venovaný životným výročiam významných českých kontrabasistov a hudobných skladateľov

Účinkovali: Filip Jaro – kontrabas, Xénia Ljubimová – klavír

Program: Adolf Míšek, Jan Geissel, Josef Emanuel Štorch, Gustav Láska, Vojtěch Kuchynka, František Šimandl

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet

21. 5. 2012

NOMEN OMEN – dotyky s osobnosťami

Ôsma časť programového projektu **Tej noci bolo dlho do rána**

Poetický večer pri príležitosti nedožitých 80-tych narodenín prvej dámy slovenskej poézie, poetky a prekladateľky **Lýdie Vadkerti-Gavorníkovej**

Účinkovali: Helena Vrteľová, Dagmar Šelepáková, Marianna Bódyová, Roman Féder, Ivan Kováč, slovenskí básnici Jozef Mihalkovič a Ján Buzássy

Hudba: Jozef Spiegel, Margita Šukajlová

Moderátor: Jozef Čertík

Scenár a réžia: Ivan Kováč

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Umelecká agentúra YKSA

22. 5. 2012

ČESKÝ KONTRABAS

Recitál kontrabasistu Filipa Jara, člena Orchestra Opery Slovenského národného divadla pri príležitosti 60. výročia vzniku hudobného kabinetu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet

22. 5. – 23. 5. 2012

32. SEMINÁR HUDOBŇNÝCH KNIHOVNÍKOV

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet

Podujatie sa uskutočnilo pri príležitosti 60. výročia vzniku hudobného kabinetu Univerzitnej knižnice v Bratislave

22. 5. – 31. 7. 2012

PIESNE CHVÁL

Výstava spevníkov z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave

22. 5. – 31. 8. 2012

LESK A BIEDA HUDOBŇNÉHO KNIHOVNÍCTVA

Výstava pri príležitosti 60. výročia vzniku hudobného kabinetu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet

22. 5. 2012

LIFE IN BELARUS

Panelová diskusia a vernisáž fotografií bieloruského fotografa Andreya Dubinina (BY)

Účinkovali: Vlad Kobets (BY), bieloruský disident; šéf volebnej kampane Andrey Sannikova; Larissa Korolenko (EST); Charter 97.org Andrea Cox (SK), Pontis Foundation; Pavol Demeš (SK), riaditeľ German Marshall Fund of the U. S.; Alexander Duleba (SK), riaditeľ Výskumného centra

Slovenskej spoločnosti pre zahraničnú politiku; Marián Servátka (SK), veľvyslanec Slovenskej republiky v Bieloruskej republike

Usporiadatelia: Občianske združenie Ad hoc; Občianske združenie Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku

23. 5. 2012

ANTICKÉ PAMIATKY RÍMA

Prednáška Kamily Polákovej-Hermannovej o starovekej rímskej kultúre, o dejinách, mytológii a významných pamiatkach hlavného mesta Talianska

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO; Kultúrna asociácia Nová Akropolis

Cyklus prednášok sa uskutočňuje pri príležitosti 40. výročia podpísania Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO

24. 5. 2012

SALÓN U LISZTA

Čaro kresby na ľade

Päťdesiata tretia časť programového projektu

Hostia: Otto Jelinek (CDN, CZ), exminister Kanady pre oblasť financií a športu, majster sveta v krasokorčuľovaní 1962;

Ivan Mauer, tréner, vedec, pedagóg krasokorčuľovania;

Karol Divín, majster Európy v krasokorčuľovaní 1962, strieborný a bronzový medailista zo ZOH, MS a ME, viacnásobný majster ČSSR

Hostiteľ večera: Stanislav Bachleda, publicista

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Umelecká agentúra ABA

31. 5. – 15. 6. 2012

ÓDA NA ŠPORT

Olympijská literatúra včera a dnes

Výstava knižných publikácií a ukážok olympijského oblečenia zo zbierok špecializovanej knižnice Slovenského združenia telesnej kultúry a Múzea telesnej kultúry v Slovenskej republike

Usporiadatelia: Slovenské združenie telesnej kultúry; Múzeum telesnej kultúry v Slovenskej republike; Univerzitná knižnica v Bratislave

Podujatie sa uskutočnilo pod záštitou Jej Excelencie Suzannah Montgomery, veľvyslankyne Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska v Slovenskej republike

JÚN

1. 6. – 30.6.2012

DIAMOND JUBILEE QUEEN ELISABETH II

Výstava kníh a fotografií

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Britské centrum

1. 6. – 30. 6. 2012

RAY DOUGLAS BRADBURY

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – InfoUSA

4. 6. 2012

YOUTH ADVISORY COUNCIL

Stretnutie Jeho Excelencie Theodora Sedgwicka, veľvyslanca USA v Slovenskej republike s mladými slovenskými lídrami

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave; American Reference Center Director Public Affairs Section U.S. Embassy, Bratislava

5. 6. 2012

MODERNÁ TVÁR SLOVENSKEHO ARCHÍVNICTVA

Archívne dokumenty konečne online

Usporiadatelia: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Univerzitná knižnica v Bratislave

6. 6. 2012

NOVINKY VYUŽÍVANIA ELEKTRONICKÝCH INFORMAČNÝCH ZDROJOV NA SLOVENSKU

Odborný seminár

Usporiadatelia: SUWECO SK, s.r.o.; Univerzitná knižnica v Bratislave

6. 6. 2012

PESTRÉ TÓNY LETA

Koncertné vystúpenie žiakov ZUŠ, Exnárova 6

Usporiadateľ: Základná umelecká škola, Exnárova 6

7. 6. 2012

HOMMAGE À CLAUDE DEBUSSY

Komorný koncert študentov Konzervatória v Bratislave

Program: C. Debussy, G. F. Händel, A. Dvořák, P. I. Čajkovskij, M. Schneider-Trnavský, G. Gershwin

Spev: Martin Adámek, Erika Szabová, Martin Hríň, Igor Loškár, Lukáš Sládkovič, Anamária Dálnokyová, Marek Tokoš

Klavírny sprievod: Jana Martinčeková, Dana Hajóssy

Usporiadatelia: Konzervatórium v Bratislave; Univerzitná knižnica v Bratislave – hudobný kabinet

8. 6. 2012

SOCIÁLNO-EKONOMICKÉ A ZDRAVOTNO-HYGIENICKÉ POHĽADY NA ZELEŇ V MESTE

Medzinárodný seminár

Anne Jaluzot (GB), Magali Gorce (F), Bernhard Sharf (A),

Přemysl Krejčířík (CZ), Tamara Reháčková (SK), Ľubica Lešinská (SK),

Zuzana Hudeková (SK), Michaela Kubíková (SK)
Usporiadatelia: Národný Trust n.o.; Regionálne environmentálne centrum Slovensko
Seminár bol súčasťou podujatia „Víkend otvorených parkov a záhrad Bratislavy“

9. 6. 2012

VÍKEND OTVORENÝCH PARKOV A ZÁHRAD BRATISLAVY

Slávnostné otvorenie podujatia

Uvádzala Vanda Feriancová

Účinkovalo jazzové duo Lucia Lužinská, Boris Čellár

Usporiadatelia: Národný Trust n.o.; Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky; Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky;

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava; Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum

9. 6. – 15. 6. 2012

ČLOVEK V PARKU, ČLOVEK V ZÁHRADE

Výstava historických a súčasných kníh o parkoch a záhradách. Podujatie bolo súčasťou akcie Víkend otvorených parkov a záhrad Bratislavy

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave

10. 6. 2012

BRATISLAVA NÁS SPÁJA

Diskusia s iniciátormi úspešných bratislavských projektov (Nielen pre zeleň, Deň vodníkov, Dobrý trh a ďalšie), ktoré menia mesto a jeho obyvateľov k lepšiemu

Moderovala: Zora Pauliniová

Podujatie bolo súčasťou projektu „Víkend otvorených parkov a záhrad Bratislavy“

Usporiadatelia: Národný Trust n.o.; Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum

10. 6. – 31. 7. 2012

DETEKTÍVNE PRÍBEHY VO SVETOVEJ LITERATÚRE

Výstava kníh z fondu Univerzitnej knižnice v Bratislave

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave

11. 6. 2012

READING GROUP

Diskusia o knihe britskej autorky Naomi Alderman: Disobedience

Usporiadateľ: Univerzitná knižnica v Bratislave – Britské centrum

12. 6. 2012

NOMEN OMEN – dotyky s osobnosťami

Deviata časť programového projektu **Yesterday, Today, Tomorrow ...**

Hudobný večer pri príležitosti 70. narodenín Sira Jamesa Paula

McCartneyho, neoficiálne považovaného za najúspešnejšieho hudobného skladateľa všetkých čias

Účinkovali: Laco Lučenič (2L spiritual guidance); Martin Kovarík (instruments, voices)

Scenár a réžia: Laco Lučenič

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Umelecká agentúra YKSA

13. 6. 2012

MEXIKO – PAMIATKY MAYOV A AZTÉKOV

Prednáška Kamily Polákovej-Hermannovej o mexických kultúrach, hodnotách, spôsobe života a najvýznamnejších stavbách

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO; Kultúrna asociácia Nová Akropolis

Cyklus prednášok sa uskutočňuje pri príležitosti 40. výročia podpísania Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO

14. 6. 2012

DOMENICO GAETANO MARIA DONIZETTI: NÁPOJ LÁSKY

DVD prezentácia opery pre členov Klubu priateľov opery SND

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Klub priateľov opery Slovenského národného divadla, člen Medzinárodnej asociácie operných klubov FEDORA

15. 6. 2012

EUSTORY

Vyhodnotenie siedmeho ročníka súťaže študentov stredných škôl o novodobej histórii

Usporiadatelia: Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj, n. o.;

Univerzitná knižnica v Bratislave – Informačné a dokumentačné stredisko UNESCO

18. 6. – 19. 6. 2012

BRATISLAVSKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DNI 2012

Cyklický knihovnícky seminár v rámci projektu KIS3G

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave a Slovenská národná knižnica, Martin

18. 6. – 13. 7. 2012

ZBRANE POD KONTROLOU

Výstava autentických fotografií z miest vojnových konfliktov súčasného sveta

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave, Amnesty International Slovensko

19. 6. 2012

ZÁHRADA

Hovory o kultúre a kriku doby. Časť osemnásť

Téma: **Na ceste domov II**

Účinkovali : Shina, speváčka, textárka, hudobníčka, zakladateľka a majiteľka vydavateľstva Slnko Records; Peter Sorát, spisovateľ, bezdomovec; Johnny Guitar, gitarista skupiny Para

Hudobný hosť: Longital

Koncepcia a moderovanie: Peter Michalík, Zuzana Tkáčiková

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Rozhlas a televízia Slovenska – Rádio Devín; Umelecká agentúra Slovkoncert

21. 6. 2012

SALÓN U LISZTA

Nové cesty k folklóru

Päťdesiata štvrtá časť programového projektu

Hostia: Oskár Elschek, etnomuzikológ, pedagóg; Juraj Kubánka, choreograf, režisér; Emil Bartko, choreograf, pedagóg; Katarína Babčáková, etnologička, metodička

Hostiteľ večera: Stanislav Bachleda, publicista

Usporiadatelia: Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum; Umelecká agentúra ABA

22. 6. – 23. 6. 2012

SOLIDARITA MEDZI GENERÁCIAMI A JEJ MIESTO

VO VIACROČNOM FINANČNOM RÁMCI 2014 – 2020

Téma medzinárodnej konferencie je prioritnou témou roka Európskej únie

Usporiadateľ: Paneurópska únia na Slovensku; Zastúpenie Európskej komisie v Slovenskej republike; Informačná kancelária Európskeho parlamentu v Slovenskej republike

25. 6. 2012

PREČO PRÁVE E-KNIHY...?

Odborný seminár venovaný aktuálnym otázkam získavania a sprístupňovania elektronických kníh.

Usporiadatelia: Albertina icome Bratislava, s r.o.; Univerzitná knižnica v Bratislave

28. 6. – 24. 8. 2012

GUSTAV KLIMT – PRIEKOPNÍK MODERNY

Výstava pri príležitosti 150. výročia narodenia smrti významného rakúskeho maliara

Usporiadatelia: Rakúske kultúrne fórum v Bratislave a Univerzitná knižnica v Bratislave – Rakúska knižnica

28. 6. – 24. 8. 2012

SOCHA A OBJEKT XVII

Výstava v rámci XVII. ročníka medzinárodného projektu

Stefan Nilsson (DK), Rikke Ravn Sørensen (DK), Ľubo Mikle (SK)

Usporiadatelia: Agentúra Artlines; Mestská časť Bratislava – Staré Mesto; Univerzitná knižnica v Bratislave – Multifunkčné kultúrne centrum

Marcel Šustek

Názov: **BULLETIN UNIVERZITNEJ KNIŽNICE
V BRATISLAVE č. 1/2012**

Vydala: Univerzitná knižnica v Bratislave

Zodpovedný redaktor: Mgr. Tatiana Popová

Redakčná rada: Mgr. Mária Džavíková, Mgr. Kamila Fircáková,
PhDr. Dagmar Kleinová, Mgr. Tatiana Popová,
PhDr. Lýdia Sedláčková

Jazykový redaktor: PhDr. Júlia Dvorská

Rok vydania: 2012

Tlač: Univerzitná knižnica v Bratislave